SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ DERGİSİ
Selçuk Law Review

Araştırma Makalesi
Research Article
Gönderim | Received: 08.05.2024
Kabul | Accepted: 06.06.2024
10.15337/suhfd.1480834

NFT'LEŞTİRİLMİŞ ESERLERDEN KAYNAKLANAN MALİ HAK İHLALLERİNE İLİŞKİN UYUŞMAZLIKLARDA FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ Mİ GÖREVLİDİR?

Dr. Öğr. Üyesi Seyhan SELÇUK*

Öz

NFT'nin özellikle "NFT Eseri", "NFT Sanatı", "NFT Sanatçısı" gibi kavramlarla anılması, beraberinde NFT haline getirilen ürünün Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndan (FSEK) kaynaklanan uyuşmazlıklara sebebiyet verip vermeyeceği ve verebilecekse NFT eserlerinden kaynaklanan mali hak ihlallerinde görevli mahkemenin fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi mi olacağı sorusuna, medeni usul hukuku açısından cevap verilmemesinin gerektirmektedir. NFT'lere ilişkin açık kanuni bir düzenlemenin yapılmamış olması ve teknolojik gelişmelerin hızlı bir şekilde ilerlemesinin bir sonucu olarak (gelecekte NFT oluşturma işleminde yaşanabilecek değişikliklerin mümkün olması sebebiyle), bu çalışmada NFT'leştirilmiş eserlerden kaynaklanan uyuşmazlıklarda fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin göreviyle alakalı kesin bir yargıya varılmadan uygulamada benimsenebilecek çeşitli görüşler çerçevesinde bir değerlendirme yapılmaya çalışılmaktadır.

* Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye | Asst. Prof., Eskişehir Osmangazi University, Law Faculty, Department of Private Law, Civil Procedure and Enforcement and Bankruptcy Law Department, Eskişehir, Türkiye.
selcukseyhan07@gmail.com • ORCID 0000-0001-5074-6722.

Atıf Şekli | **Cite As**: **SELÇUK,** Seyhan: "Nft'leştirilmiş Eserlerden Kaynaklanan Mali Hak İhlallerine İlişkin Uyuşmazlıklarda Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi Mi Görevlidir?", SÜHFD, C.32, S.2, 2024, s. 1157-1200.

İntihal | **Plagiarism**: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Anahtar Kelimeler

•Blokzincir •Akıllı Sözleşme •Kripto Varlık •NFT •Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi

IS THE CIVIL COURT FOR INTELLECTUAL AND INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS COMPETENT IN DISPUTES RELATED TO FINANCIAL RIGHTS INFRINGEMENTS ARISING FROM NFTIZED WORKS?

Abstract

The fact that NFTs are referred to with concepts such as "NFT Work", "NFT Art", "NFT Artist" requires an answer to the question of whether the NFT product will give rise to disputes arising from the Law on Intellectual and Artistic Works (FSEK), and if so, whether the court in charge of financial rights violations arising from NFT works will be the civil court for intellectual and industrial property rights, in terms of civil procedural law. As a result of the lack of clear legal regulation on NFTs and the rapid advancement of technological developments (due to the possibility of changes in NFT creation process in the future), this study tries to make an assessment within the framework of various opinions that may be adopted in practice without making a definitive judgment regarding the jurisdiction of civil court for the intellectual and industrial property rights in disputes arising from NFTized works.

Keywords

•Blockchain •Smart Contract •Crypto-Assets •NFT •Civil Courts for Intellectual and Industrial Property Rights

GİRİŞ

Misli olmayan kripto varlıkları ifade etmek için kullanılan NFT'ler, son yıllarda kripto varlık ve blokzinciri (blockchain) ekosisteminin gelişimiyle birlikte popüler hale gelmiştir. NFT'ye dönüştürülebilecek varlıklar bakımından herhangi bir sınırın bulunmaması ve teknolojideki gelişmelerin de bir sonucu olarak, bugün için, pek çok sektör ve alanda NFT'lerin kullanımının mümkün olduğu söylenebilir. Bu açıdan, dijital eserlerin yanı sıra fiziki eserlerin de blokzincir ekosistemi kullanılmak suretiyle NFT'leştirilebilmesi imkân dahilindedir.

NFT haline getirilen varlık açısından, blokzincirde yaratılmış olan ürünün bilhassa FSEK kapsamında eser kabul edilip edilmeyeceği veya NFT'nin işaret ettiği eser bağlamında NFT ile NFT'ye konu yapılan eser arasında telif hukuku açısından bir ilişkinin varlığı da kaçınılmaz

olmaktadır. Böyle bir ihtimalde ise, FSEK'in koruma altına aldığı eserden kaynaklanan mali hak ihlallerinin gündeme gelmesi kuvvetle muhtemeldir. Böyle bir ihtimalin gündeme gelmesi halinde ise, söz konusu uyuşmazlık bağlamında görevli mahkemenin fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi mi olacağı sorusuna NFT'leştirilme ve NFT'leştirilmiş eserler bakımından cevap verilmesi gerekmektedir.

I. NFT'YE İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR

A. Blokzincir ve Özellikleri

Blokzincir kavramı, ilk defa kendisini Satoshi Nakamoto olarak tanıtan bir kişinin 2008 yılındaki global kriz sırasında yayımladığı *"Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System"* isimli makalesiyle ortaya çıkmıştır[1]. Bu yeni sistem herhangi bir devletin kontrolünde olmayan, sınırlı bir arzı bulunan, dijital ortamda yazılım şeklinde geliştirilen ve dağıtık defter teknolojilerinden blokzincir (blockchain)[2] teknolojisi üzerinden varlık bulan bir yapıyı ifade etmektedir[3].

Blokzincirin, *"Yapılan her işlem bilgisinin ağdaki katılımcılar tarafından kaydedildiği ve paylaşıldığı dağıtılmış veri yapısı"*[4]; *"Veri alışverişinin yanı sıra değerli varlıkların transferini de sağlayan kayıt defteri"*[5]; *"İşlemlerin güvenirliğinin ağdaki paydaşlar tarafından doğrulandığı dağıtılmış, şeffaf, değiştirilemez ve güvenli bir veri yapısı"*[6] şeklinde farklı tanımları yapılmaktadır.

---

1 https://bitcoin.org/bitcoin.pdf (Erişim Tarihi 25.01.2024).

2 Blokzincirle ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. **KARAKAYA,** Ali, Blok Zincir Teknolo jisi Hakkında Genel Bilgiler ve Çeşitli Uygulama Alanları, Blokzinciri, Kripto Paralar ve Akıllı Sözleşmelerde Güncel Gelişmeler, Ed. Serhat Eskiyörük/Ömer Tuğsal Doruk, Ankara 2021, s. 33 vd.; **GÜÇLÜTÜRK,** Osman Gazi, "Türk Hukukunda Kripto Varlıkların Para ve Elektronik Para Niteliğinin İncelenmesi", Regesta C. 4, S. 3, 2019, s. 383, 385 vd.

3 **ASLAN,** Ümmühan/**AYANOĞLU,** Yıldız/**ÖZCAN,** Enes, Kripto Varlıkların Muhasebeleştirilmesi ve Raporlanması, Blockchain Teknolojisi ve Kripto Varlıklar Eko Sistemi, Ed. Nalan Akdoğan ve Ümmühan Aslan, Ankara 2022, s. 25.

4 https://bitcoin.org/bitcoin.pdf (Erişim Tarihi 28.02.2024).

5 **TANRIVERDİ,** Mustafa/**UYSAL,** Mevlüt/**ÜSTÜNDAĞ,** M. Tahsin, "Blokzinciri Teknolojisi Nedir? Ne Değildir? Alanyazın İncelemesi", Bilişim Teknolojileri Dergisi C. 12, S. 3, 2019, s. 204.

6 **REYNA,** Ana/**MARTİN,** Cristian/**CHEN,** Jaime/**SOLER,** Enrique/**DíAZ,** Manuel, "On blockchain and its integration with IoT Challenges and opportunities", Future Generation Computer Sysems, C. 3, S. 88, 2018, s. 174, 175. Daha farklı tanımlamalar

Blokzincirde verilerin yer aldığı veri kümesi *"blok"* olarak adlandırılırken, şifrelenmiş blokların bir araya gelmesiyle oluşan yapı, zincir olarak ifade edilmektedir. Blokzincirde yapılan işlem verileri, kriptografik olarak birbirine bağlı ve potansiyel olarak sonsuz olan veri blokları dizisinde saklanmakta ve blokların oluşması, yapılan işlemlerin doğruluğunun ve geçerliliğinin merkezi olmayan zaman damgalı algoritmalar aracılığıyla katılımcı düğümler[7] tarafından oylanması sonucu sağlanmaktadır[8]. Dolayısıyla, blokzincirde temel olarak, dağıtık defter, kayıtlarda sürekli olarak bir artış meydana gelme, bloklar halinde onaylanma, gruplanma ile değişikliklere kapalı olma ve kriptografi yoluyla güvence altına alınma özellikleri ön plandadır[9]. Herkese açık, yazılım temelli, merkezi olmayan elektronik bir veri olarak işlev gören blokzincir, dijital olarak yapılan tüm işlemleri belgelemekte ve bu açıdan tıpkı bir sicil gibi bünyesinde gerçekleşen tüm işlemleri kronolojik olarak ve kullanıcılar arasında dağıtık bir şekilde kayıt altına almaktadır[10].

Blokzinciri, eşler arası ağlar (peer-to-peer) kontrol ettiğinden başka bir merkeze (aracıya)[11] ihtiyaç duyulmadan bir verinin iki taraf/eşler

---

için bkz. **TANRIVERDİ/UYSAL/ÜSTÜNDAĞ,** s. 204; **ÇAĞLAYAN AKSOY,** Pınar, Akıllı Sözleşmelerin Kuruluşu ve Geçerlilik Şartları, 1. Baskı, İstanbul 2021, s.18; **KAYNAK BALTA,** Büşra, "Blockchain Teknolojisi İle Geliştirilen Kripto Paralar Ve Telif Hakları", FMR C. 23, S. 1, Ocak 2021, s.145; **BECK,** Roman, "Beyond Bitcoin: The Rise of Blockchain World", Computer C. 51, S. 2, 2018, s. 55.

7 "Düğüm, blokzincirdeki herhangi bir aygıttır. Yani internete bağlı olan ve IP adresi olan bilgisayar, telefon, yazıcı gibi elektronik cihazlar düğüm olarak kullanılabilmektedir." **BİLGİLİ,** Fatih/**CENGİL,** Fatih, Blockchain ve Kripto Para Hukuku, 2. Baskı, Bursa 2022, s. 50.

8 **TANRIVERDİ/UYSAL/ÜSTÜNDAĞ,** s. 204.

9 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 19. Blokzincirin avantaj ve dezavantajları hakkında ayrıntılı bilgi için bkz., **TANRIVERDİ/UYSAL/ÜSTÜNDAĞ,** s. 204, 205.

10 **MIK,** Eliza, "Smart Contracts: Terminology, Technical Limitations and Real World Complexity", Law, Innovation and Technology, S. 2, August 2017, s. 275; **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s.19, 20.

11 "Merkezi olmama, verinin ve veri tabanına yapılacak eklemelerin tek bir merkezi aktörün kontrolünde olmamasıdır." **PETERS,** Gareth W./**PANAYI,** Efstathios/**CHAPELLE,** Ariane, "Trends in Crypto-Currencies and Blockchain Technologies: A Monetary Theory and Regulation Perspective", SSRN Electronic Journal, August 2015, s. 2; **GÜÇLÜTÜRK,** Osman Gazi, Hukukçular için Blokzincir Teknolojisinin Teknik İşleyişi: Bitcoin Örneği, İstanbul 2021, s. 31; **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 49; **ÖZ,** Nur Şura,

arasında değiş tokuşuna diğer bir ifadeyle işlemin gerçekleştirilmesine imkân vermektedir. Tek bir merkeze olan güven aslında tüm sisteme dağıtılmakta ve merkezi bir otoriteye ihtiyaç duymayan çok güvenli bir yapı karşımıza çıkmaktadır[12]. Zira, blokzinciri oluşturan bilgisayar düğümlerinin her birinde blokzincirin bir bütün olarak kopyası yer almakta ve kullanıcılar tarafından yapılan her işlem ağdaki bütün düğümlere yayılmak suretiyle düzenli olarak yeni ve doğrulanmış bloklar, blokzincire eklenmektedir[13].

Blokzincirin yapı taşını oluşturan bloklar, temelde bir grup veriyi içerisinde barındıran sabit boyutlu veri setleridir[14]. Bloklar, geleneksel veri tabanlarında olduğu gibi kimin neye ait olduğuna dair mülkiyet bilgilerini barındırabilecekleri gibi kripto varlığın transferine yönelik bilgileri de barındırabilmektedir[15]. Benzer şekilde, bloklar, alacak, borç veya eşya üzerindeki mülkiyet gibi verileri de içermektedirler[16]. Sisteme kaydedilen tüm işlemler, şifrelenmiş halde bu bloklarda yer almaktadır. Bu açıdan blokzincirinde kimlikler ve işlemler şeffaf olmakla birlikte, kriptografi sayesinde bir noktada da gizli kalmaya devam etmektedir[17].

Blokların sabit bir boyutu[18] bulunduğundan blok dolduğunda bloğun, bloğa kaydedilmiş tüm işlemlere karşılık gelen sabit uzunluktaki bir çıktısı oluşturulmalıdır. Blokların birbirine bağlanması ve zincir haline getirilmesi, iz (hash)[19] ile gerçekleşmektedir. Blokların zincir şeklinde birbirine bağlanabilmesi için, her bir blokta bir önceki bloğa ilişkin bir bilginin yer alması ve bu şekilde bağlantının gösterilmesi gerekmektedir.

Blokzinciri Teknolojisinin, Akıllı Sözleşmeler ve Kripto Paraların Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından Değerlendirilmesi, 1. Baskı, Ankara 2023, s.35, 36.

12 **TANRIVERDİ/UYSAL/ÜSTÜNDAĞ,** s. 204; **SEZGİN,** Gökmen, Takibin ve Haczin Konusu Bakımından Kripto Paralar, Ankara 2023, s. 49; **GÜÇLÜTÜRK,** 31.

13 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 20. Benzer yönde bkz. **SEZGİN,** s. 51.

14 **SEZGİN,** s. 47.

15 **GÜÇLÜTÜRK,** s. 23.

16 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 21.

17 **ÖZ,** s. 38.

18 "Blokların boyutu sabit olmakla beraber, içerisindeki içeriğin boyutu değişebilmektedir." **GÜÇLÜTÜRK,** s. 25.

19 "İz, belirli (sabit) bir uzunluğa sahip sayı ve harf dizisini ifade eden bir sonuçtur." **GÜÇLÜTÜRK,** s. 24.

İzler, bir verinin dijital kimliği olarak nitelendirilmekte ve hatta dijital parmak izi olarak kullanılabilmektedir[20]. İz sayesinde bir verinin değiştirilip değiştirilmediği kolayca anlaşılabilmektedir[21].

Dağıtılmış sistem, sistemin içerisinde bulunan aktörlerin belirli kurallar dahilinde bir sonuç üzerinde uzlaşmasıdır[22]. Diğer bir ifadeyle, sistem içerisinde bulunan aktörler, belli bir gerçeklik üzerinde uzlaşmakta ve dağıtılmış olan şey de gerçekliği ifade etmektedir. Dolayısıyla, herkes kendi sisteminde gerçekliğin bir versiyonunu bulundurmaktadır. Bloklarda şifrelenmiş halde bulunan tüm işlemler, bu halleriyle sistemdeki tüm kullanıcılar tarafından görülüp takip edilebilmektedir. Dolayısıyla, tüm kullanıcıların gördüğü kayıtlar birbirinin aynı olduğundan, blokzincir dağıtık veri tabanı (dağıtık defter-i kebir teknolojisi) olarak ifade edilmektedir[23]. Böylece işlemler şeffaf bir şekilde gerçekleştirilmekte, kayıtlar yeknesaklaşmakta ve yalnızca işlemi yapmış olan taraflarda değil aynı zamanda sistemdeki diğer katılımcılarda da kayıtlar aynı şekilde tutulmaktadır. Bunun sonucu olarak sistem, merkezi bir onay/teyit olmaksızın kendi kendini doğrulayarak ilerlemektedir.

Blokzincir bakımından bloklara kaydedilen verilerin silinmesinin ve esas itibariyle değiştirilmesinin neredeyse imkânsız olması, onun şeffaflığını ve güvenliğini sağlamaktadır. Doğrulanmış olan verilerin, kronolojik bir sırayla kriptografik özet değerleriyle birbirine bağlanan bloklarda bulunduğu ve her bloğun önceki veri bloğunun da bir kopyasını içerdiği dikkate alındığında, bir blokta sonradan değişiklik yapılmak istenmesi, o bloğa kadarki tüm önceki bloklarda da değişiklik yapılmasını gerektirmektedir. Bundan dolayıdır ki, blokzincirin hacklenmesinin veya gerçekte yapılmamış işlemin yapılmış gösterilmesinin neredeyse imkânsız olduğundan bahsedilmektedir[24]. Blokzincirin değişikliğe

---

20 **GÜÇLÜTÜRK,** s. 28; **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 48.

21 "Her bir blok kendisinden önceki blok içerisinde yer alan tüm bloğun izini içerir ve her bloğun izi o bloğa özeldir. Değişiklik yapılmadan önceki bloğa ait iz sonraki blokta halihazırda kayıtlı olduğundan, bir blokzincirde blok içeriklerine bir müdahale olup olmadığı blok içeriğinin izi ile sonraki blokta kayıtlı bulunan izin karşılaştırılmasıyla tespit edilebilmektedir." **GÜÇLÜTÜRK,** s. 28; **SEZGİN,** s. 51.

22 **GÜÇLÜTÜRK,** s. 32.

23 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 49; **TANRIVERDİ/UYSAL/ÜSTÜNDAĞ,** s. 207.

24 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 25; **SEZGİN,** s. 51.

elverişsiz oluşu onu kurcalamaya dayanıklı (tamper-proff) yapmakta ve zincirdeki tek bir bloğun içeriğinin değiştirilmesiyle bloklar arasındaki referans zincirin kırılması sonucu beraberinde gelmektedir[25].

Kriptografi, bir bilginin kodlama yöntemiyle şifrelenerek kimsenin okuyamayacağı veya değiştiremeyeceği bir şekle dönüştürmektir. Bu bilginin deşifre edilebilmesi içinse, anahtara ihtiyaç vardır. Blokzincirde de bir kullanıcının işlem yapabilmesi için, dijital imzaya yani çift anahtar sistemine ihtiyaç bulunmaktadır. Bunlar, özel anahtar (private key) ve genel anahtar (puplic key)'dir. Özel anahtar, kullanıcısına kripto varlıklara erişim, hesabını kontrol etme, işlem yapma imkânı tanıyan şifre benzeri numaralardır ve kişiye özel gizli kriptografik bir bilgi niteliğindedir. Dolayısıyla blokzincirde kullanıcı tarafından bir işlemin yapılması, bir değerin kaydedilmesi veya devredilmesi işlemi özel anahtarla yapılmakta ve özel anahtar da işlemin anahtar sahibi tarafından gerçekleştirildiğini göstermektedir[26]. Genel anahtar ise, aleni olarak görülebilen benzersiz sayı dizisini ifade etmektedir[27]. Her iki anahtar da blokzincirde gerçekleşen iletişimin güvenliğini sağlamaktadır[28].

Blokzincir teknolojisinin ilk ve temel kullanım alanı kripto paralar olmakla birlikte, söz konusu teknolojinin kullanımı bununla sınırlı değildir. Bu teknoloji, veri alışverişinin yanı sıra değerli varlıkların transferinde kullanıldığı gibi akıllı sözleşme, finansal uygulamalarda da kullanılmaktadır. Bunun dışında bilim, sanat, sağlık, eğitim, iletişim, yönetim ve denetim alanlarında da blokzincir teknolojisi karşımıza çıkmaktadır[29].

B. Kripto Varlık

Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik[30] m. 3'te, kripto varlık, kripto paraları da içine alacak şekilde *"Kripto varlık, dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak sanal olarak*

---

25 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 48, 49.

26 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 26; **TANRIVERDİ/UYSAL/ÜSTÜNDAĞ,** s. 207.

27 Açık anahtar, banka hesap numarası, IBAN veya e-mail adresine benzetilebilir **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 27. Blokzincirdeki diğer kullanıcılar, açık anahtarı sayı olarak gördükleri için, bu sayının sahibinin kim olduğunu bilemezler.

28 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 27.

29 **TANRIVERDİ/UYSAL/ÜSTÜNDAĞ,** s. 205.

30 RG 16.04.2021, 31456 S.

oluşturulup dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan, ancak itibari para, kaydi para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilmeyen gayri maddi varlıkları ifade eder" denilerek tanımlanmıştır.

Doktrinde kripto varlık, dağıtık defter teknolojisi sisteminin bir parçası olarak dijital ortamda transfer, muhafaza ve değişim kolaylığı sağlayan, yasal hakların dijital sahada güvenli bir şekilde korunup işlenmesi şeklinde tanımlanmaktadır[31]. Başka bir tanımdaysa kripto varlık, blokzincir sistemleri üzerinden oluşturulan, genellikle ekonomik amaçlarla çıkarılan ve transfer edilen elektronik bir varlık tipi şeklinde ifade edilmektedir[32]. Bu tanımlardan anlaşıldığı üzere kripto varlık, blokzincir teknolojisinde oluşturulan, elektronik ortamda saklanabilen ve transfer edilebilen dijital varlıktır. Bu anlamda, kripto varlıkların dijital varlıkların bir türü olarak ifade edilmeye başlandığı söylenebilir[33].

Blokzincir'in temel özellikleri bilhassa merkeziyetsiz olması ve anonim işlemlere konu yapılabilmesi, kripto varlıkların yaygınlığını artırmış ve kripto varlıkların çeşitlenmesi sonucunu beraberinde getirmiştir. Kripto varlıklar, para formunda olan kripto paralar (coin),[34] fiziksel veya finansal bir varlığa dayalı fonlama aracı olan jetonlar (tokenler)[35] ve

---

31 Kripto varlıkla ilgili bu tanım ve farklı tanımlar için bkz. **CİĞER,** Ayşegül, Kripto Varlıklar İle İlgili Uluslararası ve Ulusal Yaklaşımlar,1. Baskı, Ankara 2021, s. 27, 28; **AKÇAAL,** Mehmet, "NFT (Değiştirilemeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi", TBBD S. 159, 2022, s. 369.

32 **GÜÇLÜTÜRK,** Osman Gazi/**YÜKSEL,** Sinan H., Kripto Varlıkların İlk Arzı (ICO) ve Türk Hukukunda İlgili Düzenlemelerin Tespiti, Gelişen Teknolojiler ve Hukuk I: Blokzincir, Ed. E. Eylem Aksoy Retornaz ve Osman Gazi Güçlütürk, İstanbul 2020, s. 183.

33 **ASLAN/AYANOĞLU/ÖZCAN,** s. 26.

34 Kripto paralar misli olarak kabul edilmektedir. Bkz. **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 74; **KÜÇÜKALİ,** Canan, Telif Koruması Anlamında (Takas Edilemez Jeton) NFT'ler, Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı, Ed. Şerafettin Ekici, Ekrem Solak ve Muhammet Emre Avşar, Ankara 2021, s. 564; **ÖZKAN ÜNER,** Zehra, Non-Fungible Tokens (NFT)'lerin Telif Haklarına Yansıması, Fikri Mülkiyet Hukukçuları Toplantısı Yargıtay ve Avrupa Birliği Adalet Divanları Kararları Hakkında Karşılaştırmalı Perspektifler, Ankara 2023, s.225; **ÇAĞLAYAN AKSOY,** Pınar/**ÖZKAN ÜNER,** Zehra, "NFTs and Copyright: Challenges and Opportunities", Journal of Intellectual Property Law & Practice C. 16, S. 10 2021, s.1117.

35 "Jetonlar, kripto paralar dışındaki mevcut bir blokzincir üzerinde bir proje ekosistemi içerisinde belli bir değer veya faydayı temsil eden dijital kripto varlıklardır ve

NFT'ler olarak sınıflandırılabilmektedir[36]. Ancak NFT'ler kripto varlık olarak nitelendirilmekle birlikte, kendi blokzincirleri bulunmadığından ve başka bir blokzincire ihtiyaç duymalarından dolayı jeton (token) kategorisi içinde değerlendirilmektedir[37].

Kripto varlıklar, farklı çeşit ve işleve sahip olsalar da esas itibariyle birer bilgisayar kodudur[38]. Bilgisayar kodu olduğundan yani elektronik ortamda tutulan veriden ibaret olduğundan, salt kendi başlarına bir değeri bulunmamaktadır. Bunlara değer atfeden kullanıldığı platformlara göre yatırımcılardır. Yani kullanıldıkları platforma göre yatırımcılar bu verilere erişim sağlayacak anahtarlara ekonomik değer biçmekte ve bunlar el değiştirmektedir[39].

C. Akıllı Sözleşmeler

Akıllı sözleşme (smart contract) kavramını ilk defa 1994 yılında[40] ortaya atan Nick Szabo[41], akıllı sözleşmeyi taraflar arasındaki

---

bunların kendi blokzinciri bulunmamaktadır"" **TEVETOĞLU,** Mete, Hukuki Yönleriyle Kripto Varlıklar ve Kripto Varlıkların İlk Arzı, İstanbul 2021, s.50, 61; **ALTINOK,** Arda, "Gayri Misli Kripto Varlıklara (NFT- Non- Fungible Tokens) İlişkin Telif Hakkı Sorunları", TBBD S. 161, 2022, s. 256; **FİLORİNALI,** Kardelen, Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku Açısından NFT'ler, Ankara 2023, s.29. Jetonların tasnifiyle ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. **ÖZDEMİR,** Semih Sırrı, "Sanat Eserinin Menkul Kıymetleştirilmesinde Bir Araç Olarak Gayri Misli Sanal Jetonlar (NFT) ve Sahiplerine Sağladığı Fikri Hakların Değerlendirilmesi", BATİDER C. 37, S. 3, 2021, s.54 vd.

36 **ASLAN/AYANOĞLU/ÖZCAN,** s. 27. Farklı bir tasnif için bkz. **AKÇAAL,** s. 369.

37 **TEVETOĞLU,** s.61; **FİLORİNALI,** s.29. Benzer yönde bkz. **AKKAN,** Mine/**KAMACI,** Ekin Cansu, "Medenî Usûl Hukuku Açısından NFT'lerin Delil Olarak Değerlendirilmesi", İnHFD C. 14, S. 2, 2023, s.460. "Yapılan sınıflandırmaların hukuki bir sınıflandırma olmadığı; sınıflandırmaların sınırlayıcı veya dışlayıcı bir özellik taşımadığı; kripto varlıkların burada sayılan özelliklerden hiçbirine girmeyebileceği ve birden fazla sınıfa ait özellikleri de bünyesinde bir arada taşıyabileceği belirtilmektedir" **GÜÇLÜTÜRK/YÜKSEL,** s.186. "Jeton türlerine menkul kıymet token'ı, ödeme token'ı ve fayda token'ı örnek olarak verilebilir" **FİLORİNALI,** s.30.

38 **GÜÇLÜTÜRK/YÜKSEL,** s.183; **FİLORİNALI,** s.27.

39 **GÜÇLÜTÜRK/YÜKSEL,** s.183; **FİLORİNALI,** s.27.

40 "Akıllı sözleşmeler, blokzincir'in ortaya çıkmasından önce hayatımıza girmekle beraber, blokzincir teknolojisinin gelişmesi akıllı sözleşmelerin blokzincirin sağladığı kolaylıklarla kurulabilmesine imkân tanımıştır" **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 38, 39.

41 https://www.fon.hum.uva.nl/rob/Courses/InformationInSpeech/CDROM/Literature/LOTwinterschool2006/szabo.best.vwh.net/smart.contracts.html, (Erişim Tarihi: 26.02.2024).

etkileşimleri güvenli hale getirip uygun şekilde yürütülmesini sağlayan ve bir sözleşmenin şartlarını icra eden bilgisayar programları/sistemleri olarak tanımlamıştır[42].

Akıllı sözleşme *"blokzinciri ağı üzerinde yer alan veriler üzerinde sınırları önceden belirlenen bir akış içerisinde işlem yapılmasını sağlayan ve güvenli bir bilgisayar ağı tarafından doğrulanan merkezi olmayan platform"* olarak tanımlanmaktadır[43]. Başka bir tanımda ise, taraflar arasında önceden belirlenen şartlara uygun olarak ifa edileceği blokzincir prensipleri tarafından garanti edilecek şekilde kodlanmış anlaşma şeklinde ifade edilmektedir[44].

Sözleşmenin şartları programlama dilinde formüle edilmekte ve bu sayede makine tarafından okunabilmektedir. Böylece hem tarafların borçları düzenlenmekte hem de bunların otomatik olarak ifa edilmesi sağlanmaktadır. Akıllı sözleşmelerin blokzincir teknolojisi üzerinden kurulması sayesinde, akıllı sözleşmeler, önceden belirlenen sözleşme şartlarını otomatik olarak icra eden, şeffaf, güvenilir ve merkezi olmayan bir yapı haline gelmiştir[45]. Akıllı sözleşmeler aracılığıyla blokzincirde belli bir değeri temsil eden jeton (token) yaratılabilmektedir[46].

Bir kripto varlık olarak kabul edilen NFT'ler bakımından, bunların geri planında çalışan bir akıllı sözleşme yani kod bulunmaktadır[47]. Yani NFT'ler, akıllı sözleşmeler kullanılmak suretiyle yaratılmaktadır. Bu bağlamda NFT'lerin geri planında esasında akıllı sözleşme bulunmakta ve NFT'ye ait görüntü de bu akıllı sözleşmede saklanabilmektedir[48].

---

42 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 38.

43 Blockchain Türkiye Platformu, Blokzinciri Teknolojisi Terminoloji Çalışması, Türkiye Bilişim Vakfı 2019, s. 10 (Blokzinciri_Teknoloji_Terminoloji.pdf (bctr.org) (Erişim Tarihi: 27.02.2024).

44 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 40. Farklı tanımlamalar için bkz. **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 40-42; **ÖZDEMİR,** s.49; **AKÇAAL,** s. 373.

45 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 41.

46 **DOĞANCI,** Doğa Ekrem, Blokzincirine Dayalı Akıllı Sözleşmelerin Hukuki Nitelikleri, Kuruluşu, Yorumu, İfası ve Bazı Örnek Hukuki Uygulamalar, İstanbul 2021, s. 61; **TEVETOĞLU,** s.33; **FİLORİNALI,** s.25.

47 "Blokzincirin ortaya çıkmasıyla birlikte, akıllı sözleşmeler de ikinci nesil blokzincir olarak nitelendirilen Ethereum kullanılmak suretiyle kurulabilir hale gelmiştir" **FİLORİNALI,** s.24.

48 **FİLORİNALI,** s.25.

I. NFT KAVRAMI, TÜRLERİ, NFT'LERİN KULLANIM ALANI ve HUKUKİ NİTELİĞİ

A. NFT Kavramı ve Temel Özellikleri

Blokzinciri teknolojisinin gelişmesi, dijital dünya ile sanat arasındaki ilişkiyi güçlendirmiş ve bu teknolojinin bir ürünü olan *jeton* (token)[49] türü olarak NFT'ler sıklıkla fikir ve sanat eserleri ile birlikte anılmaya başlamıştır. Muhtemeldir ki, NFT'lerin fikir ve sanat eserleriyle birlikte anılmasının bir sonucu olarak NFT kısaltması, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından *"Nitelikli Fikrî Tapu"* olarak Türkçeleştirilmiştir[50]. Açılımı *Non-Fungible Token* olan NFT ibaresi doktrinde şu şekillerde kullanılmaktadır: *"Gayri Misli Jeton/Belirteç"*[51] ve *"Takas Edilemez Jeton"*[52]; *"Misli Olmayan/Gayri Misli Token/Kripto Varlık"* (Benzersiz/Takas Edilemez/Değiştirilemez Kripto Varlık)[53].

NFT, blokzincirde depo edilen, akıllı sözleşmelerle[54] oluşturulan, temelindeki varlık ve NFT sahibi arasında hak sahipliği ilişkisi kurmayı amaçlayan kriptografik jetonlardır[55]. Bu itibarla, NFT'ler herhangi bir varlığı temsil etmek amacıyla blokzinciri üzerinde yazılmış değer

---

49 "Jeton, kendi blokzincir ağına bağlı olmaksızın başka blokzincir ağlarında da varlık ve işlev gösterebilen, herhangi bir varlık, hak veya değere ilişkin sahiplik/aidiyet göstermek üzere oluşturulan blokzincir çıktısıdır." **ŞENER,** Melda, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yönünden NFT'lerin Konumu ve NFT Satışı, İstanbul 2024, s.52. "Aidiyet ise, NFT sahibinin içerik ile değil, NFT ve üst veri ile arasındaki ilişkiyi ifade ettiği için, kişinin içeriği temsil eden NFT'nin sahibi olması aynı zamanda içeriğin de sahibi olduğu anlamına gelmez" **ŞENER,** s.59.

50 Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi - NFT'nin Türkçe Karşılığı Belli Oldu, cbddo.gov.tr (Erişim Tarihi 3.3.2024).

51 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** s. 73; **ALTINOK,** s.260.

52 **KÜÇÜKALİ,** s. 561; **AKKAN/KAMACI,** s. 460.

53 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 287; **ALTINOK,** s.254; **KÜÇÜKALİ,** s.564; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s. 1117; **ÖZKAN ÜNER,** s. 225; **ARIKAN,** Özgür, "Telif Hakları Hukuku Boyutuyla NFT'ler", Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 8, S.2, 2022, s.324; **AKÇAAL,** s. 364.

54 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1118; **ÖZKAN ÜNER,** s.226. "NFT oluşturulduğunda, NFT'nin temelini teşkil eden bir akıllı sözleşme kodu yazılmaktadır. Bu kodda NFT'nin özellikleri, işlevleri, üzerindeki hak sahipliğinin doğrulanması, devredilme yöntemi gibi hususlara yer verilmektedir" **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 289.

55 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1115; **ÖZKAN ÜNER,** s.224; **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 288. Ayrıca bkz. **ARIKAN,** s.326.

birimleridir[56]. Bu varlık bir jpeg. dosyası, mp3. dosyası gibi dijital bir varlık olabileceği gibi fiziksel bir varlık da olabilir[57]. Söz konusu varlıkların *"temsilini"* oluşturan NFT[58], blokzinciri teknolojisi aracılığıyla devredilebilmekte ve böylece varlığın temsili üzerindeki hak sahipliğinin de devri amaçlanmaktadır[59].

NFT'leri hukuki olarak değerlendirirken, bu jetonların temsil ettikleri varlığın *"kendisi"* olmadıkları yalnızca bir koddan ibaret oldukları unutulmamalıdır. Esasında fiziksel veya dijital varlıkları temsil eden NFT'ler bakımından jetonlarla fiziki veya dijital varlık arasındaki ilişki referans ilişkisidir. Dolayısıyla, NFT'nin fiziki veya dijital bir varlığı temsil ettiği durumlarda, NFT, bu fiziki veya dijital varlığın kendisi veya *"kopyası"* değildir. NFT yalnızca NFT'yi oluşturan kod aracılığıyla NFT'ye temel teşkil eden varlığın hangi konumda olduğunu gösteren, bu varlığa işaret eden bir belirteçtir[60]. Bu itibarla, herhangi bir içeriği işaret eden bir NFT'nin oluşturulması, içeriğin NFT'leştirilmesinden ziyade içeriğin bir NFT tarafından işaret edilmesi olarak nitelendirilirse[61] bu konudaki yanlış anlaşılmaların da önüne geçilebilir. Burada NFT ile NFT'ye temel oluşturan içerik arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılabilmesi için NFT'lerin teknik yönüne kısaca değinmekte fayda vardır.

NFT'nin blokzinciri üzerinde yazılan değer birimlerinden oluşan bir kod dizisi olduğu ifade edilmişti. ERC-721 akıllı sözleşme standardı[62]

---

56 **GUADAMUZ,** Andres, "The treachery of images: non-fungible tokens and copyright", Journal of Intellectual Property Law & Practice C. 16, S. 12, 2021, s. 1370; **ÇAĞLAYAN AKSOY,** Pınar/**ÖZKAN ÜNER,** Zehra, NFT- Fikri Haklar Çerçevesinde Bir Değerlendirme, Kültür Bakanlığı, Ankara 2023, s.21

57 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s.21; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1118.

58 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 288.

59 Bununla beraber amaç bu olsa da NFT'nin devri temsil ettiği varlığın kendisinin veya kopyasının devri ile sonuçlanmaz. Bu konuda bkz. aşa. III/B.

60 **ÖZKAN ÜNER,** s.228; **ÖZDEMİR,** s.71; **ŞENER,** s. 58; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s.17.

61 **ÖZKAN ÜNER,** s.228; **ÖZDEMİR,** s.71; **ŞENER,** s. 58.

62 Ethereum ağında jetonları yaratabilmek için, standart protokol yazılımı oluşturulur (Ethereum Request for Comments- ERC). Bu yazılımlarla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. **ŞENKARDEŞLER,** Çağla Gül, "Blokzincir Teknolojisi ve NFT'ler: Müzik Endüstrisi Üzerine Bir İnceleme", Journal of Management and Logistics, C. 8, S. 3, 2021, s.156; **FİLORİNALI,** s.33, **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 288; **AKÇAAL,** s. 372, 373; **ŞENER,** s.55;

aracılığıyla elde edilen ve blokzinciri üzerinde yazılan bu kod dizisinin içerdiği ilk unsur, kişinin sahip olduğu özel anahtar ile NFT'ye temel oluşturan içerik arasında bağlantı kuran ve madencilik (*minting*) olarak ifade edilen bir işlemin sonucunda elde edilen *tokenID*'dir[63]. Madencilik işlemi ile madenciliğe konu edilen dijital içerik ile madencilik işlemi sonucunda ortaya çıkan *tokenID* arasında bir bağlantı kurulmaktadır[64]. NFT'de yer alan ikinci unsur ise blokzincir aracılığıyla görüntülenebilen akıllı sözleşmenin adresidir. Bu itibarla NFT esasen, kendisine temel teşkil eden dijital içerik ile ilişkilendirilerek elde edilen tokenID ile akıllı sözleşme adresinden ibarettir[65].

ERC-721 akıllı sözleşme standardı sayesinde her bir NFT'de yer alan tokenID ile akıllı sözleşmenin oluşturduğu kombinasyon farklıdır[66]. Aynı kombinasyona sahip olan iki farklı NFT'nin bulunması mümkün değildir. ERC-721 standardı ile oluşturulan tokenID ve akıllı sözleşme adresini içeren akıllı sözleşmede bu iki unsur dışında başka bilgilerin yer almasına da herhangi bir engel bulunmamaktadır[67]. İşte tokenID ve akıllı sözleşme dışında yer alan diğer unsurlar hep birlikte NFT'nin üst verisini (*metadata*) oluşturmaktadır[68]. Bu itibarla NFT, kendisini oluşturan bu üst veriden ibarettir. Bu üst veride ayrıca NFT türüne göre NFT'ye temel

---

ARIKAN, s.326). Ayrıca bkz. https://ethereum.org/tr/developers/docs/standards/tokens/ erc-721/ (Erişim Tarihi: 31.03.2024).

63 **GUADAMUZ,** s. 1369 vd.; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s.20 vd.; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1122; **ŞENER,** s.54.

64 **GUADAMUZ,** s.1370. "Bu işlem, blokzincir ağına bizzat katılarak ERC-721 standardında bir akıllı sözleşme oluşturmak suretiyle yapılabileceği gibi, aktif platformların sunduğu otomatikleştirilmiş arayüzler yardımıyla da yapılabilmektedir." **ÖZKAN ÜNER,** s.228; **ÖZDEMİR,** s.60; **ŞENER,** s.56; **ARIKAN,** s.326; **GUADAMUZ,** s.1370. Bu platformlara *OpenSea, Foundation, Rarible* gibi platformlar örnek verilebilir.

65 **GUADAMUZ,** s.1370; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 20 vd.

66 **GUADAMUZ,** s.1370.

67 "Örneğin, NFT oluşturucusunun cüzdan adresi, NFT'nin temelindeki dijital içerik eserse eserin adı, tanımı, kime ait olduğu vb. bilgiler de akıllı sözleşmede yer alabilir." **GUADAMUZ,** s.1370; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 21.

68 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 290; **FİLORİNALI,** s.33.

teşkil eden içeriğin bulunduğu konuma yönlendiren bir link veya dijital içerik dosyasının kendisi de bulunabilir[69].

NFT'leri diğer kripto varlık türlerinden ayıran temel husus, NFT'lerin eşsiz (*unique*) olması, başka bir ifadeyle misli olmamasıdır.[70] Buna göre, örneğin kripto paralar gibi misli jetonlar birden fazla jetona bölünebilmekte ve aralarında eşit değere sahip olacak şekilde takas edilebilmektedir[71]. Ancak NFT'lerin kendi aralarında eşit değere sahip olacak takas edilebilmesi mümkün değildir[72]. Başka bir deyişle, bir NFT başka bir NFT ile ikame edilemez.

Burada NFT'lerin özellikle fikir ve sanat eserleri ile bağlantılı olarak kullanılmasından hareketle NFT'nin temsil ettiği içeriğin benzersiz bir içerik olmasının NFT'yi eşsiz, gayri misli kılan husus olduğu yanılgısına düşünülmemelidir. NFT'leri gayri misli ve eşsiz kılan NFT'nin temsil ettiği varlığın biricikliği ya da eşsizliği değildir. NFT'yi eşsiz kılan husus, NFT'nin kendisinden ibaret olduğu koddur[73]. Aynı eser kopyası ile ilişkili olarak birden fazla NFT'nin oluşturulabilmesi mümkündür. Ancak yukarıda belirtildiği gibi aynı eseri temsil eden her bir NFT'deki tokenID ve sözleşme adresi kombinasyonu farklı olacağından[74] NFT'lerin eşsiz olma özelliği devam etmektedir[75]. Söz konusu eşsizlik, her bir NFT'yi nadir kıldığı için, toplum nezdinde bu jetonların piyasa ve koleksiyon değerinin yükselmesini beraberinde getirmiştir[76].

---

69 Bu konuda bkz. aşa. II/C.

70 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 287; **TEVETOĞLU,** s.73; **FİLORİNALI,** s.30; **ARIKAN,** s.326; **AKKAN/KAMACI,** s.460.

71 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1117; **ARIKAN,** s.326.

72 "NFT'lerin takas edilememesi, bu jetonların mal değişim sözleşmelerine konu olamayacağı anlamına gelmez. NFT'lerin takas edilememesi, jetonların belli bir değer üzerinden birbirlerine karşı ölçülememesini ifade etmektedir." **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 287.

73 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 27; **GUADAMUZ,** s.1370; **ÖZKAN ÜNER,** s.228; **ÖZDEMİR,** s.60; **ŞENER,** s.57.

74 **GUADAMUZ,** s.1370.

75 "Benzer şekilde içerdiği kod itibariyle NFT'nin eşsiz olması, altında yatan içeriğin de eşsiz kılındığı sonucunu doğurmaz." **ÖZKAN ÜNER,** s.228.

76 **KÜÇÜKALİ,** s.564; **ŞENER,** s.57.

B. NFT'lerin Kullanım Alanı

Bir dijital varlık[77] veya dijital forma aktarılabilen fiziki bir ürün NFT'ye dönüştürülebilir. Bunun sonucu olarak, bir video, fotoğraf, ses dosyası, sanat eseri, kıymetli evrak NFT haline getirilebileceği gibi fiziki bir sanat eserinin görseli yahut dijital bir sanat eserinin görseli de NFT haline getirilebilir[78]. Benzer şekilde, NFT'nin işaret ettiği dijital dosya, bir dijital eseri içeren resim, video, şarkı, 3D görsel, şiir, kitap, tablo, kimlik belgesi olabileceği gibi alan adı, bir tweet, bilet veya oyun kartı, oyunlarda kullanılan bir dijital obje de NFT'ye konu olabilmektedir[79].

NFT'ye dönüştürülebilecek olan dijital varlık veya fiziki ürünlerin sınırlı olmaması, bunların teknolojideki gelişmelerin de bir sonucu olarak pek çok sektör ve alanda kullanımını mümkün hale getirmektedir. Bu anlamda NFT'lerin kullanım alanın eserlerle sınırlı olmadığını ve içeriğin de eser olma zorunluluğunun bulunmadığını hatırlatmakta fayda vardır[80].

C. NFT Türleri

NFT üst verisinde jetonun temsil ettiği içeriğin hangi şekilde yer alacağı maliyet ve içeriğin hacmine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Bu itibarla NFT'ler, NFT'nin temsil ettiği içeriğin NFT üst verisinde yer alma şekline göre zincir-içi (on-chain) ve zincir-dışı (off-chain) NFT'ler olarak sınıflandırılmaktadır[81].

---

77 "Twitter (yeni adıyla X) CEO'su Jack Dorsey tarafından 2006 yılında atılan bir tweet NFT'ye dönüştürülmüş ve söz konusu NFT Variables isimli platformda satılmıştır (https://v.cent.co/tweet/20) Erişim Tarihi 4.03.2024). Benzer şekilde, Beeple takma adlı Sanatçı Mike Winkelmann'ın on üç yıl boyunca çektiği fotoğrafların kolajı "Everydays: The First 5000 Days" adıyla NFT şeklinde Christie's Müzayede evinde satılmıştır." **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1119; **ŞENER,** s.53. Bundan başka NBA Top-Shot koleksiyonları NFT'ye dönüştürülmüştür (https://nbatopshot.com (Erişim Tarihi: 4.03.2024).

78 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 289; **FİLORİNALI,** s.35, 36.

79 **FİLORİNALI,** s.33. Karş. **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 289; **TEVETOĞLU,** s.73. "Örneğin eski model otomobiller, saatler veya tablolar gibi koleksiyonların yanı sıra altın, hammadde, taşınmaz ve hatta yatlar gibi diğer varlıkların da NFT'ye dönüştürülmesi mümkündür." **AKÇAAL,** s.375.

80 **ÖZKAN ÜNER,** s.233.

81 NFT'lerin parçalanmış NFT, dinamik-statik NFT gibi farklı türleri bulunmakla beraber çalışmamızın açısından bu başlık altında yalnızca zincir-içi ve zincir-dışı

Zincir-içi NFT'lerde NFT kodunun yanı sıra jetonun temsil ettiği dijital içerik de blokzincire kaydedilir. Blokzincire kaydedilmesi itibarıyla dijital içeriğe ilişkin dosyanın kendisi de ayrıca NFT'nin üst verisinde yer almaktadır[82]. Zincir-dışı NFT'lerde ise jetonun temsil ettiği içerik blokzincir üzerine kaydedilmemekte, harici bir sunucu üzerinde hazır bulundurulmaktadır[83]. Bu sunucu merkezi bir sonucu olabileceği gibi IPFS (*InterPlanetary File Sistem*) gibi dağıtık bir dosya sistemi de olabilir[84]. NFT'nin temelindeki dijital içerik harici bir sunucu üzerinde depolanmaktaysa, NFT üst verisinde içeriğin dosyası değil içeriğin bulunduğu internet adresine yönlendiren, içeriğin nerede bulunduğunu gösteren bir link bulunmaktadır[85].

Zincir-içi NFT'lerde içerik, blokzincir üzerine kaydedildiği için bu teknolojinin değiştirilemezlik vb. avantajlı özelliklerinden de faydalanılmaktadır. Bu açıdan NFT ile NFT'nin temsil ettiği içerik arasındaki bağlantı daha güvenli bir şekilde tesis edilmiş olmaktadır. Bununla beraber, dosyanın zincirde saklanması oldukça maliyetli bir işlem olduğu için zincir-dışı NFT'ler ile daha sıklıkla karşılaşılmaktadır[86].

D. NFT'lerin Hukuki Niteliği

Kripto varlıkların teknolojik gelişmelerle birlikte çeşitlenmesi, onların eşya olarak kabul edilebilip edilmeyeceği ve bu anlamda mülkiyete konu olup olmayacakları tartışmalarını beraberinde getirmektedir. Eşya kavramıyla alakalı Kanun'da açık bir tanım bulunmamakla birlikte

---

NFT'lere ilişkin açıklamalarda bulunulacaktır. Diğer türlerle ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. **ŞENER,** s.68, 69.

82 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 290; **ÖZKAN ÜNER,** s.227; **FİLORİNALI,** s.34; **AKÇAAL,** s.374; **ALTINOK,** s.258; **ŞENER,** s.66; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s.22; **ARIKAN,** s.326.

83 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 290; **FİLORİNALI,** s.34; **AKÇAAL,** s.374; **ALTINOK,** s.258; **ŞENER,** s.67; **ARIKAN,** s.326.

84 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 22. "Saldırılar sonucunda NFT'nin içinin boşaltılarak değersiz hale getirilmesini önlemek amacıyla dağıtık depolama sistemi olan IPFS'e depolanması daha güvenli kabul edilmektedir." **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 290; **FİLORİNALI,** s.34; **AKÇAAL,** s.374; **ŞENER,** s.67.

85 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 22; **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 290 **GUADAMUZ,** s.1370; **ARIKAN,** s. 326.

86 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 290; **FİLORİNALI,** s.34; **ALTINOK,** s.258; **ŞENER,** s.67; **ARIKAN,** s.326.

doktrinde, mülkiyete konu olabilecek eşya bakımından, eşya, üzerinde hâkimiyet kurmaya elverişli, kişilik dışı, sınırları belirli maddî bir varlık olduğu yönünde genel bir kabul vardır[87]. Bu tanımın sonucunda, doktrinde baskın olarak kripto varlıkların ve özelde NFT'lerin cismani bir varlığının bulunmamasının onların eşya olarak kabul edilmesini engelleyeceği belirtilmektedir[88]. Buna göre, blokzincirde işlem gören kripto varlıkların ve özelde NFT'lerin TMK açısından *"eşya"* kavramının maddilik (cismanilik) unsurunu içermediği karşısında, kanun koyucunun kripto varlıklara ve NFT'lere ilişkin aksi yönde bir düzenleme yapmadığı sürece, bunların eşya olmadığının kabul edilmesi daha uygun olur.

NFT'lerin zaman zaman *"NFT eseri"*, *"NFT sanatı"* *"NFT sanatçısı"* olarak anıldığı dikkate alındığında, doktrinde, NFT'lerin eser niteliği taşıyıp taşımadığı hususu da tartışma konusu olmaktadır. FSEK m. 1/B'de, eser, *"… Sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri…"* şeklinde tanımlanmaktadır. Yapılan bu tanım çerçevesinde, bir fikri ürünün eser olarak kabul edilebilmesi için, onun FSEK kapsamında belirtilen ilim-edebiyat, musiki, güzel sanat ve sinema gruplardan birine dahil

---

87 **SİRMEN,** Lale, Eşya Hukuku, Ankara 2013, s. 5 vd.; **OĞUZMAN,** M. Kemal/**SELİÇİ,** Özer/**OKTAY ÖZDEMİR,** Saibe, Eşya Hukuku, İstanbul 2012, s. 8; **ÇAĞLAYAN AKSOY,** Pınar, "Medeni Hukuk Açısından Kripto Varlıklar", *Kripto Varlıklara Düzenleme Arayışı Çalıştayı (8-9 Temmuz 2021),* Ankara 2022, s.198; Blockchain Türkiye Türkiye Bilişim Vakfı, Non-Fungible Token (Nitelikli Fikri Tapu) Raporu, Aralık 2022, s. 42 (NFTRaporXX (bctr.org) (Erişim Tarihi 07.03.2024).

88 **ÇAĞLAYAN AKSOY,** Kripto Varlıklar, s.198; **ŞENER,** s.62; **AKÇAAL,** s.377; **TEKELİOĞLU,** Numan, "Eşya Kavramını Yeniden Düşünmek: NFT'lerin Eşya Niteliği ve Eşya Hukuku Bakımından Geleceği Üzerine Bir İnceleme", SÜHFD C. 30, S. 3, 2022, s. 1315, 1316; **ÇEKİN,** Mesut Serdar, "Kripto Varlıklar Üzerinde Gerçekleştirilen İşlemlerin Borçlar Hukuku ve Eşya Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 1, 2022, s.193. Bu konudaki farklı görüşler için bkz. **ALTINOK,** s.261; **ÇAĞLAYAN AKSOY,** Kripto Varlıklar, s. 199, 200.

edilebilmesi[89], sahibinin hususiyetini taşıması[90] ve tasarrufa elverişlilik ile üçüncü kişilerce algılanabilir nitelikte[91] olması gerekmektedir[92]. Eser sahibi ise FSEK'e göre eseri meydana getiren kişidir (m. 1/B-b, m. 8/I).

NFT oluşturma işlemi açısından konuya yaklaşıldığında, söz konusu işlemin FSEK kapsamında eser olarak kabul edilip edilemeyeceği hususunda, bilgisayar programlarının FSEK bakımından ilim ve edebiyat eserleri kapsamına dahil edilebileceği ancak, söz konusu bilgisayar programı bakımından hususiyet konusunda, yaratımdaki serbest biçimlendirmenin belirleyici olacağı belirtilmektedir[93]. Bu anlamda, bilgisayar

---

89 "Eser türleri, FSEK'te sınırlı sayı ilkesi dikkate alınarak düzenlenmiş olmakla birlikte, bu türlere dahil olabilecek eser çeşitleri bakımından herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır." **SULUK,** Cahit/**KARASU,** Rauf/**NAL,** Temel, Fikri Mülkiyet Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2023, s.71; **SARI,** Onur, NFT'ler Açısından Mali Hakların Devri Sözleşmesi, 2. Baskı, Ankara 2024, s. 58; **AKÇAAL,** s.382. FSEK m. 6 kapsamında, işleme ve derleme eserler de bazı örnekleriyle birlikte gösterilmiş olup, bunlar da uygun düştükleri eser kategorisine dahil edilebilecektir.

90 "Sahibinin hususiyetini taşıdığından bahsedebilmek için, anlatım/üslup ve nispeten bağımsızlık; fikri ürünü yaratanın serbest biçimlendirme alanının varlığı; genelin üstünde bir özelliğin varlığı; amaca uygun olanın üstünde bir özelliğin varlığı belirleyicidir." **SULUK/KARASU/NAL,** s.72, 73. "Bu anlamda, eserin eser sahibinin hususiyetini taşıması ve bu hususiyetin de eserde ayırt edici bir nüans yaratması gerekmektedir. Hususiyet konusunda keskin sınırlamalar ve düzeyler belirlemek yerine somut eser bakımından değerlendirme de bulunmanın daha doğru bir yaklaşım olacağı; bu açıdan yaratım, sahibinin fikri çabası sonucunda ortaya çıktıysa ve sahibinin özelliklerini taşıyorsa, hususiyetin varlığının kabul edilmesi gerektiği belirtilmektedir." **AKÇAAL,** s.382, 383; **ŞENER,** s.80. "Dolayısıyla hususiyetin belirlenmesinde somut eser bağlamında bir değerlendirme yapılması gerekmektedir." **SARI,** s.56, 57. "Bunun sonucu olarak, eser niteliği taşımayan fiziki ya da dijital içeriklerin NFT'leştirilmesi halinde, bunların kişinin özelliklerini yansıtmaması ve fikri bir çaba ürünü olmaması sebebiyle, eserden de bahsedilemeyecektir. Bunun en tipik örneği olarak atılan bir Tweet gösterilmektedir." **ÖZDEMİR,** s.72.

91 "Üçüncü kişiler tarafından algılanabilir nitelikte olma şartı, eserin sabitlenmesini ifade etmektedir. Bu açıdan, eserin fiziksel veya dijital bir araç üzerinde kayıtlı olması yeterli kabul edilmekte ve bu algılanma biçimi katı bir sınırlamaya tabi tutulmamaktadır. Bu bağlamda, eserin CD ve DVD player gibi teknik bir cihaz yardımıyla doğrudan ve dolaylı olarak algılanması da yeterlidir." **SULUK/KARASU/NAL,** s.75; **ŞENER,** s.80; **AKÇAAL,** s.382; **SARI,** s.54; **ŞENER,** s. 81.

92 Belirtilen bu üç şart, şekil şartı, subjektif şart ve objektif şart olarak ifade edilmektedir. **SULUK/KARASU/NAL,** s.70; **ÖZKAN ÜNER,** s.233, 234; **ÖZDEMİR,** s.71; **ŞENER,** s.76; **SARI,** s.54.

93 **SARI,** s.59; **KARASİOĞLU GÜRBÜZ,** A. Gökçen, "Eser Sahibinin Dijital Mührü: NFT Sanat Eserleri", Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu

programının serbest bir biçimlendirme alanı içinde yaratıcısının hususiyetini taşıması gerekmektedir. NFT oluşturma işlemi bakımından konuya bakıldığında, NFT'lerin esas itibariyle Ethereum blokzinciri üzerinden akıllı sözleşmeler ile jeton üretmek için kullanılan bir protokol yardımıyla üretildiği dikkate alındığında[94], NFT oluşturma işleminin esas itibariyle blokzincir teknolojisi kapsamında standartlaşan teknik bir işlem olduğu belirtilmektedir[95]. Dolayısıyla da bu, NFT oluşturma işleminin tek başına eser olarak nitelendirilmesine engel olabilecek niteliktedir. Zira NFT oluşturma işlemini yapan kişi, NFT'nin işaretlendiği içerikten bağımsız olarak, NFT'leştirme işleminde esas itibariyle, serbest biçimlendirme yapmadığı ve bu açıdan kendi hususiyetini yansıtmadığı sürece, salt NFT'leştirme işlemi eser olarak nitelendirilemeyecektir. Bu anlamda, NFT'nin işaret ettiği eserin bulunduğu yerin bağlantısının üst veriye (zincir-içi) işlenmiş olması da sırf bu sebeple NFT'leştirme işlemine hususiyet katmadığından teknik bir işlem olarak kabul edilmesi sonucunu beraberinde getirmektedir[96]. Hatta, eser sahibinin kendisi eseri işaret eden bir NFT oluşturmuş olsa bile, yarattığı eser bakımından eser sahipliğini kazanmakla birlikte, NFT oluşturma işlemi bakımından herhangi bir hususiyet katmadığı müddetçe, NFT oluşturma işlemi yine de eser yaratımı olarak nitelendirilmez[97].

Doktrinde NFT'nin eser niteliği bakımından NFT'nin zincir-içi veya zincir-dışı NFT olmasında göre farklı yaklaşımlara rastlanmaktadır.

Tebliğler Kitabı, Ed. Şerafettin Ekici, Ekrem Solak ve Muhammet Emre Avşar, Ankara 2021, s.619; **ARSLAN,** Kerim, *Bilişim ve Yazılım Teknolojilerinin Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Açısından Türkiye ve Uluslararası Alandaki Görünümü,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2018, s.52; **ŞENER,** s.87, 88; **ERSOY PINAR, Deniz Merve,** NFT'lerin Metaverse'teki Yeri ve Fikri Mülkiyet," *Yapay Zeka Çağında Hukuk, Yapay Zeka Çalışma Grubu, Ara Rapor 2022,* İstanbul 2022, s.86, https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/metaverse.pdf (Erişim Tarihi: 13.03.2024); **ÖZDEMİR,** s.72, 73.

94 NFT üretiminde kullanılan protokolle ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Yuk. II/A.

95 **ÖZKAN ÜNER,** s.234; **SARI,** s. 58, 59; **ÖZDEMİR,** s.72, 79; **ŞENER,** s.88. "Mevcut bir eserin örneğin bir tablonun veya bu tablonun çeşitli bölümlerinin NFT'leştirilmesi halinde, NFT'nin yegâne işlevinin eser nüshasını taşımak/nüshaya erişimi sağlamak olduğu belirtilmektedir." **ÖZDEMİR,** s.71. "NFT'lerin dijital ortamda algılanabilir olması tek başına NFT'lere eser niteliği vermez." **ŞENER,** s.89.

96 **SARI,** s.59; **ÖZDEMİR,** s.73.

97 **ŞENER,** s.89. Benzer yönde bkz. **ÖZDEMİR,** s.71.

Doktrinde zincir-içi NFT'lerin de eser sayılabileceği; buna karşın zincir-dışı NFT'ler açısından, NFT oluşturma işleminin sadece linkleme (işaretleme) olarak işlev göreceği belirtilmektedir[98]. Zincir-içi NFT'ler bakımından, her zincir-içi NFT'yi kural olarak eser olarak kabul etmenin uygun olmayacağı; söz konusu NFT'nin bir eseri işaret etse dahi zincir-içi NFT'nin sahip olduğu kod ve teknolojinin işaret edilen eseri ne ölçüde etkilediğine ve onun bir parçası olup olmadığına bakmak suretiyle bir değerlendirme yapılması gerektiği belirtilmektedir[99]. Bu açıdan, eğer NFT'nin kendi unsurları eserle birleşik veya bağlantılı ise, zincir-içi NFT'nin eserle birlikte FSEK korumasından yararlanması mümkündür. Bu halde, aslında NFT tek başına eser olarak nitelendirilmemekte, işaret edilen eser sayesinde eserin korumasından yararlanmaktadır[100]. Zincir-dışı NFT'ler açısından ise, eser blokzincir dışında başka bir sunucuda kayıtlı olduğundan; NFT üst verisinde sadece bir işaretleme (bağlantı) yer aldığından; NFT oluşturma işlemine herhangi bir hususiyet katılmadığından bu tür NFT işlemlerinin esas itibariyle, teknik bir işlem olduğu eser olarak nitelendirilemeyeceği ifade edilmektedir[101].

Doktrinde bazı yazarlar, NFT'lerin eser vasfına ilişkin NFT'nin zincir-içi veya zincir-dışı olmasından bağımsız olarak birtakım değerlendirmelerde bulunmuştur. Bu konudaki bir görüş, sanat eserleri açısından aranan estetik değeri, birilerinin (kimsenin) beğenmesinin aranmadığından hareketle, özellikle NFT oluşturulmasının NFT'nin işaret ettiği içerikle aynı anda gerçekleştiği durumlarda eser olarak kabulünün mümkün olabileceğini savunmaktadır[102]. Buna göre, bir dijital varlığı meydana getirme sürecinin NFT oluşturma ile iç içe geçtiği yani bir dereceye kadar NFT'nin işaret ettiği içeriğin de NFT'yi oluşturan ilgili kişi tarafından

---

98 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1122; **ARAALAN,** Cemal, "NFT'lerin Türk Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi" (Legal Blog, 25 Nisan 2022), NFT'lerin Türk Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi – LEGAL BLOG (Erişim Tarihi: 20.03.2024).

99 **ÖZKAN ÜNER,** s.234; **ŞENER,** s.92. "Bu görüşün öne çıkardığı NFT türleri, üretken teknolojilerle, makine öğrenmesiyle veya bir kâhin ile akıllı sözleşmeye güncel bilgi akışı sağlandığı bir eseri işaret eden NFT türleridir." **ÖZKAN ÜNER,** s.234.

100 **ŞENER,** s. 93.

101 **ÖZKAN ÜNER,** s.235; **ŞENER,** s.93. Benzer yönde bkz. **SARI,** s.59.

102 **KARASİOĞLU GÜRBÜZ,** s. 619, 620; **AKÇAAL,** s.382, 383; **ERSOY PINAR,** s.87.

yaratıldığı, ruhunu yansıttığı ve hususiyetini barındırdığı durumlarda, söz konusu NFT, eser olarak kabul edilebilir[103].

Diğer görüş ise, NFT'lerin eser olarak kabul edilemeyeceğini savunmaktadır. Bu görüşü savunan kimi yazarlar, NFT'yi fikri mülkiyeti ticarileştirme biçimlerinden biri (ticari amaçla satılması, kiralanması, çoğaltılması, yayınlanması gibi) olarak görmekte, bu açıdan blokzincir temelinde eşsiz dijital değer ve dijital imza olarak değerlendirmektedir[104]. NFT'nin eser olarak kabul edilemeyeceğini savunan yazarlardan kimileri ise, NFT'nin eser niteliği taşıyıp taşımadığı sorusunun cevabının, sertifikanın yani bilgi biriminin eser olarak nitelendirip nitelendirilemeyeceğine verilecek yanıta bağlı olduğundan hareket etmektedir[105]. Buna göre, elde edilen bilgi biriminin sayılardan ve harflerden oluşan bir veri (bir kod) olduğu ve NFT'ye dönüştürme (minting) işleminin tamamen teknik bir işlem olduğu dikkate alındığında, NFT'nin[106] eser sahibinin hususiyetini taşıdığı sonucuna ulaşmak zor olacaktır[107].

---

103 **SARI,** s.58, 59. Benzer yönde bkz. **KARASİOĞLU GÜRBÜZ,** s.619; **AKÇAAL,** s. 382 vd.; **FİLORİNALI,** s. 60; **ERSOY PINAR,** s.86.

104 **KÜÇÜKALİ,** s.579. "Hatta doktrinde, NFT'nin bir *"belirteç ya da taşıyıcı vasıta"* olduğu" **ALTINOK,** s.261; "bizatihi esere ilişkin gönderme yaptığı durumlarda, esere ilişkin tablonun "çerçevesi" olarak görülebileceği ifade edilmektedir." **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 299. Benzer yönde bkz. **ÖZDEMİR,** s.71.

105 **ÖZKAN ÜNER,** s.233.

106 **ARAALAN,** "NFT'lerin Türk Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi" (Legal Blog, 25 Nisan 2022) (NFT'lerin Türk Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi – LEGAL BLOG), (Erişim Tarihi: 26.03.2024). "Ancak, mevcut bir eser NFT'ye dönüştürülüyorsa, NFT'yi eserin kopyası olarak değerlendirmek gerekmektedir." **ÖZKAN ÜNER,** s.234. Ayrıca, akıllı sözleşme kodunun çalıştırılmasıyla içerik elde edilebilmesi mümkündür. Bu durumda program tarafından yaratılan içeriğin hususiyeti ve programın sadece bir araç işlevi görüp görmediği konusu gündeme gelebilecektir. Bkz. **GÜÇLÜTÜRK,** Osman Gazi, "NFT'lerin Oluşturulması ve Transferinin Eser Sahibinin Mali Haklarıyla İlişkisi" (Namaser, 25 Mart 2022) NFT'lerin Oluşturulması ve Transferinin Eser Sahibinin Mali Haklarıyla İlişkisi - Koç Üniversitesi (ku.edu.tr) (Erişim Tarihi: 06.02.2024).

107 **ÖZKAN ÜNER,** s.234. Benzer yönde bkz. **ÖZDEMİR,** s.72, 73; **ŞENER,** s.91. "Gelecekte işaret edilen eserden bağımsız bir şekilde NFT oluşturma sürecinin hususiyet yaratacak bir teknolojik eser yaratımı haline gelmesi ve NFT oluşturma işleminin işaret edilen eser üzerinde bir hususiyet yaratılması bakımından iki istisnanın mümkün olduğunu söylenmektedir." **ÖZDEMİR,** s.73.

III. FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNİN GÖREVİ

A. Genel Olarak Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi

FSEK ile 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun[108] (SMK) uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkları çözüme kavuşturmak amacıyla fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi kurulmuştur[109]. Bu mahkeme, tek hakimli ve asliye hukuk mahkemesi derecesinde görev yapmakta ve HSK'nun olumlu görüşü alınarak Adalet Bakanlığı'nca lüzumlu görülen yerlerde kurulmaktadır (SMK m. 156/I). Bu açıdan, bu mahkemelerin ülkemizde örneğin Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük il merkezlerinde kurulduğu söylenebilir[110].

Bu mahkeme ülkemizde belirli yerlerde kurulduğundan, fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin kurulmadığı yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, asliye hukuk mahkemesi tarafından bakılır. Bu halde asliye hukuk mahkemesi, söz konusu dava veya işe fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi sıfatıyla bakar. Bu dava ve işlere bakacak asliye hukuk ile bu mahkemelerin yargı çevresi, il ve ilçe sınırlarına bakılmaksızın Adalet Bakanlığının önerisi üzerine HSK tarafından belirlenir (SMK m. 156/I). Ayrı fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin kurulmadığı yerlerde, bu mahkemenin görevine giren davalarda, bir asliye hukuk mahkemesi olan yerlerde, bu asliye hukuk mahkemesi; iki asliye hukuk mahkemesi olan yerlerde, (1) numaralı asliye hukuk mahkemesi;

---

108 RG 10.01.2017, S. 29944.

109 Türk hukukunda fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi uzun zamandır var olmakla birlikte, mahkemenin kuruluşu ve yapısı Sınai Mülkiyet Kanunu ile birlikte açıkça ve tabii hâkim ilkesine uygun olarak düzenlenmiştir. **ARSLAN,** Ramazan/**YILMAZ,** Ejder/**TAŞPINAR AYVAZ,** Sema/**HANAĞASI,** Emel, Medeni Usul Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2023, s.802; **ASLAN,** Çetin, Medeni Usul Hukukunda Görev, Ankara 2022, s.160. Madde düzenleniş itibariyle genel bir çerçeve çizmekle birlikte, fikri ve sınai haklar mahkemesinin görevinin gerçek anlamda tespit edilebilmesi FSEK ve SMK'nın düzenlediği alanların iyi bilinmesini gerektirmektedir. **ÖZEKES,** Muhammet, "Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi Özelinde Görev Sorunlarına İlişkin Değerlendirmeler", Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2021, C. 11, Ed. Tekin Memiş, Ankara 2022, s. 136.

110 **ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI,** s. 802; **TANRIVER,** Süha, Medeni Usul Hukuku, C. I, 5. Baskı, Ankara 2023, s.225.

ikiden fazla asliye hukuk mahkemesi olan yerlerde, (3) numaralı asliye hukuk mahkemesi görevli olacaktır[111].

Fikri ve sınai haklar mahkemesi, özel görevli (uzmanlık) mahkeme olarak görev yapmaktadır. Fikri haklar, fikir ve sanat eserleri üzerindeki hakları ifade ederken; fikir ürünleri, insan düşüncesi ve yaratıcılığının ürünü olan soyut bir kavramı ifade etmektedir. Bu Kanun ile aslında insanın yaratıcı, yenilikçi ve özgün çalışması sonucu ortaya çıkardığı eser ve bu eser üzerindeki haklar hukuken korunmaya çalışılmaktadır. Günümüzdeki teknolojik metotlar bu anlamda dijital gelişme, fikri çalışmanın sonucu olan eserin taklit edilmesi, çoğaltılması veya kullanılması gibi önemli ihlallere sebep olabildiğinden, fikri hakların tam anlamıyla korunmasını sağlama amacıyla FSEK'te düzenlemeler yapılmış ve fikri haklarla ilgili olan ve bu Kanun'da düzenlenen hukuki ilişkilerden doğan iş ve davalara bakmak üzere, görevli mahkeme olarak fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi, özel görevli mahkeme olarak görevlendirilmiştir[112].

Fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin görev alanına giren dava ve işler, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun düzenlediği hukuki ilişkilerden kaynaklanan uyuşmazlıkları konu alan hukuk davaları olarak ifade edilmiştir (FSEK m. 76/I)[113]. Dolayısıyla mahkemenin görevine giren hukuk uyuşmazlıkları FSEK'in düzenlediği hukuki ilişkilerden kaynaklanan uyuşmazlıklardır. Bu bağlamda hukuk davaları, fikir ve sanat eserlerinden kaynaklanan maddi ve manevi hakları korumaktadır ve

---

111 HSK 1. Dairesinin 30.05.2018 gün ve 839 sayılı Kararı (RG 31.05.2018, S. 30437)

112 **KURU,** Baki/**AYDIN,** Burak, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 8. Baskı, Ankara 2023, s. 668; **ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI,** s.820; **PEKCANITEZ,** Hakan/**ATALAY,** Oğuz/**ÖZEKES,** Muhammet, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 11. Baskı, İstanbul 2023, s.48, 49; **BUDAK,** Ali Cem/**KARAASLAN,** Varol, Medeni Usul Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2023, s. 46; **ATALI,** Murat/**ERMENEK,** İbrahim/**ERDOĞAN,** Ersin, Medeni Usul Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2023, s.142; **ÖZEKES,** s.146 vd.; **ŞAHAN,** Havva Gül, Kuruluşu, İşlevleri ve İşleyişi Bakımından Medeni Yargılama Hukukunda Özel Görevli Mahkemeler (Uzmanlık Mahkemeleri), Ankara 2012, s.122; **ASLAN,** s.161, 162. Bu mahkemenin kuruluşunun temelinde yatan amaç ile alakalı ayrıntılı bilgi için bkz. **ŞAHAN,** s.127, 128.

113 FSEK m. 76/I. Bu mahkemenin görevine sadece FSEK'te düzenlenen hukuki ilişkilerden kaynaklanan uyuşmazlıklar girmemekte, aynı zamanda SMK'nın düzenlediği hususlardan kaynaklanan dava ve işler de girmektedir (SMK m. 156/I).

bundan dolayı da esas itibariyle eser ve eser sahibi korunmaya çalışılmaktadır.

Bu Kanun tarafından korunan hakların ihlali halinde açılabilecek hukuk davalarının neler olduğu ise, FSEK m. 66 ila 70. arasındaki düzenlemelerde belirtilmiştir. Eser sahibinin açabileceği hukuk davaları bakımından kanun koyucu üç tip dava türü öngörmüştür. Bu davalar[114], eser sahibinin mali veya manevi haklarına tecavüz halinde açılabilecek olan tecavüzün ref'i davası (FSEK m. 66, m. 67 ve m. 68)[115], tecavüz ihtimalinin varlığı halinde açılabilecek olan önleme amaçlı tecavüzün men'i davası (FSEK m. 69)[116] ile maddi veya manevi zararın gündeme gelmesi halinde açılabilecek olan maddi ve manevi tazminat davalarıdır. Bu anlamda kanun koyucu, manevi haklar bağlamında FSEK m. 14 ila m. 17 arasında düzenlenen hakları; mali haklar açısındansa, FSEK m. 20 ila m. 25 arasında düzenlenen mutlak hakları koruma altına almaktadır[117]. Dolayısıyla, mutlak hak niteliği taşımayan, talepler, FSEK'in koruması kapsamı dışında kalacağından, bu halde böyle bir ilişkiden kaynaklanan uyuşmazlıklar, fikri ve sınai haklar mahkemesinin görevine girmeyecek ve göreve ilişkin genel kurallar uygulanmak suretiyle çözüme kavuşturulacaktır.

B. NFT'leştirilmiş Eserden Kaynaklanan Mali Hak İhlallerine İlişkin Uyuşmazlıklarda Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin Görevi

Kanun eser sahibine mali ve manevi olmak üzere birtakım haklar tanımıştır. Bu bağlamda ana kural, eser sahipliğinden doğan hakların eser sahibi tarafından kullanılmasıdır (FSEK m. 18/1)[118]. Eser sahibinin mali hakları FSEK m. 20 vd.'da düzenlenmiş olup bu haklar eser sahibine

---

114 Fikri haklar açısından ihtiyati tedbirlere ilişkin özel düzenlemeler de yer almaktadır (FSEK m. 66/IV, m. 77).

115 Tecavüzün ref'i davasıyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. **ÖZKAN,** Aytül/**ÖZKAN,** Ahmet Fatih, "Fikir ve Sanat Eserleri Bağlamında Tecavüzün Ref'i Davası ve Üç Kat Bedel Sorunu", Hacettepe HFD C. 6, S. 1, 2016, s.105; **ERŞİN,** Ali, Metaverse Dünyasında Fikri Hakların Korunması, Ankara 2023, s.94 vd.

116 Tecavüzün men'i davasıyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. **ÖZKAN/ÖZKAN,** s. 105 vd.

117 **TEKİNALP,** Ünal, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2012, s.166.

118 Ana kuralın birtakım istisnaları da bulunmaktadır. Bunlara örnek olarak, FSEK m. 18/II gösterilebilir.

eserden ekonomik olarak yararlanma imkânı veren münhasır haklardır[119]. Eser ve eser sahibi arasında ekonomik bir bağlantıdan ziyade kişisel bağlantı kuran haklar ise, manevi haklardır[120]. Manevi hakların aksine mali haklar FSEK m. 27'de düzenlenen sürelere tâbi olarak korunmakta ve FSEK m. 52'ye göre devir veya lisans sözleşmelerine konu olabilmektedir.

FSEK'e göre mali haklar işleme hakkı (FSEK m. 21), çoğaltma hakkı (FSEK m. 22), yayma hakkı (FSEK m. 23), temsil hakkı (FSEK m. 24)[121], umuma iletim hakkı (FSEK m. 25) ve eser sahibinin güzel sanat eserlerinin satış bedellerinden pay elde etmesini sağlayan pay ve takip hakkıdır (FSEK m. 45)[122]. Aşağıda[123] görüleceği üzere NFT ve eser sahibinin mali hakları arasındaki ilişki çoğunlukla işleme hakkı, çoğaltma hakkı, yayma hakkı ve umuma iletim hakkı bakımından ortaya çıktığından[124], burada bu haklara ilişkin değerlendirmelerde bulunulacaktır.

---

119 Mali hakları kullanma yetkisi münhasıran eser sahibine aittir (FSEK m. 18/1). Söz konusu haklar, birbirinden bağımsızdır.

120 Bkz. **ATEŞ,** Mustafa, "Manevî Hakların Eser Sahibinin Ölümünden Sonra Kullanılması: FSEK Madde 19 Üzerine Bir Tedkik," İHM C. 78, S. 3, 2020, s. 1283 vd. Manevi haklar makale konumuzun kapsamı dışında kaldığı için burada sadece belirtilmekle yetinilecek ayrıca inceleme konusu yapılmayacaktır.

121 FSEK m. 24'te düzenlenen temsil hakkı, eserin herhangi bir ortama tespit (çalma, oynama, gösterme fiilleri esnasındaki tespitler) edilmeksizin ve yayın yoluyla iletilmeksizin, temsil anıyla sınırlı olarak üçüncü kişilerin faydalanmasına sunulması ile ilgili fiilleri içerir. Bu hak, NFT'ler bakımından yapılan değerlendirmelerde genellikle yer almamaktadır. Zira, zaten var olan dijital eserlerin farklı türdeki NFT'ler ile işaret edilmesi temsil olarak değil, umuma iletim olarak değerlendirilmektedir. **SARI,** s.91. Aksi görüş için bkz. **ŞENER,** s.134.

122 FSEK m. 45'te düzenlenen eser sahibinin pay ve takip hakkı, NFT açısından ele alındığında NFT satışındaki pay ödemesinin, FSEK anlamında aranan fiziki sanat eserine özel olması şartından daha geniş olduğu yani, NFT'lerdeki pay ödemesi uygulamasının FSEK'teki pay ve takip hakkından farklı ve/veya geniş olduğu belirtilmektedir. **KARASİOĞLU GÜRBÜZ,** s.624; **ŞENER,** s.141. "Ayrıca FSEK m. 45'te hangi eserler için pay talep edilebileceğini sınırlı bir şekilde belirtildiği, bu sayımda dijital nitelikteki eserlerin bulunmadığı da belirtilmektedir." **SARI,** s.95. "Bu anlamda, FSEK m. 45'e göre pay ve takip hakkı için düzenlenen kriterleri karşılayan bir uygulama olmadığından bu hak özelinde bir talepte bulunulmasının zor olduğu belirtilmektedir." **ÖZKAN ÜNER,** s.249; **ŞENER,** s.142.

123 Bkz. Aşa. III/B/2.

124 **ÖZKAN ÜNER,** s.235; **ŞENER,** s.120; **ERSOY PINAR,** s.90. "Buna ek olarak, NFT oluşturucusunun NFT'nin takip eden satışlardan pay almasına imkân veren akıllı sözleşme hükümlerinin eser sahibinin pay ve takip hakkı ile ilişkisi kurulabilir.

NFT'lerin eserle birlikte anılıyor olması, NFT'lerin eser ve bu açıdan fikri hak bağlamında FSEK'in kapsamına girip girmeyeceği, mali haklar bağlamında birtakım uyuşmazlıklara[125] sebebiyet verip vermeyeceği ve böylece fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin görev alanına girip girmeyeceği sorularını beraberinde getirmektedir[126]. Bu değerlendirmenin yapılabilmesi için NFT'leştirme işlemi ile NFT'nin işaret ettiği eser bağlamında konunun ayrı ayrı ele alınması uygun olur.

1. Salt NFT Oluşturma İşleminden Kaynaklanan Mali Haklara İlişkin Uyuşmazlıklarda Görevli Mahkeme

NFT oluşturma işlemi bakımından konu ele alındığında, NFT oluşturma işlemini her ne kadar bilgisayar programlarının FSEK bakımından ilim ve edebiyat eserleri kapsamına dahil edilebileceği söylenebilirse de onun yaratımdaki serbest biçimlendirmeyi taşımamasının bir sonucu olarak, hususiyetten yoksun olduğu sonucuna varılmalıdır. Dolayısıyla salt NFT oluşturma işlemi, serbest biçimlendirme ve bu açıdan kendi

---

Ancak FSEK m. 45'e göre bu hak yalnızca güzel sanat eserinin aslı veya özgün kopyaları bakımından gündeme geleceğinden, NFT ve pay ve takip hakkı arasındaki ilişki ancak dolaylı bir ilişki olabilir." **ARIKAN,** s.332, 333.

125 "FSEK kapsamında ihlal, eser sahipliğinden doğan manevi ve mali haklarla izinsiz müdahale edilmesidir. Bu açıdan şayet hak sahibi eser sahibiyse, eser sahibinden; Kanun veya sözleşme uyarınca bir başkasının hak sahipliği mevcutsa, söz konusu bu kişiden izin alınmadan manevi ve mali haklara ilişkin yetkilerin üçüncü kişilerce kullanılması hak ihlali yaratır. Aynı şekilde, eser sahibi, ilgili mali haklarını FSEK m.52'de öngörülen geçerlilik şekline uygun bir sözleşme ile devretmişse, söz konusu eser devralan kişi tarafından da NFT haline getirilebilir. Bu halde dikkat edilmesi gereken husus, FSEK m.48 hükmü uyarınca eser üzerindeki mali hakların devrinin yer, süre ve kapsam bakımından sınırlandırılıp sınırlandırılmadığıdır. Dolayısıyla taraflarca akdedilen devir sözleşmesinin kapsamı, devralanın eseri NFT oluşturmakta kullanabilmesini mümkün kılmalıdır. Aksi takdirde devralan, sözleşmenin kapsamı dışına çıkarak eser sahibinin fikri haklarını ihlal etmiş olur." **ARIKAN,** s.327.

126 Ressam Yiğit Mohaç Yücel tarafından, sanatçı Cem Karaca'yı resmettiği bir portre NFT formatında Opensea platformu üzerinden satışa çıkarıldığında, durumu fark eden merhum sanatçının mirasçıları Haziran 2022'de İstanbul 3. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nde bu içeriğin FSEK m. 86'daki hakları ihlal ettiği gerekçesiyle dava açmış ve bu dava neticesinde, mahkeme ihtiyati tedbir kararı vererek NFT'ye erişimin engellenmesine karar vermiştir. Uyuşmazlığın devamında üst mahkeme ilk derece mahkemesinin kararını hukuka uygun bulmuştur (İstinaf da 'satamazsın' dedi - Son Dakika Haberler (hurriyet.com.tr) (Erişim Tarihi: 31.03.2024).

hususiyetini yansıtmadığı sürece, eser olarak nitelendirilemeyecektir[127]. Bu halde, salt NFT oluşturma işlemi bağlamında bilhassa, fikri haklardan ve bu bağlamda, fikir ürünlerinden bahsedilemeyeceğinden, insanın yaratıcı, yenilikçi ve özgün bir çalışması da gündeme gelmez. Dolayısıyla da salt NFT oluşturma işleminden kaynaklanan herhangi bir uyuşmazlıkta fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi görevli olmaz. Bu halde, görevli mahkeme, genel hükümlere göre tespit edilecek olan genel veya özel görevli diğer mahkemelerdir.

Bununla birlikte, ileride teknolojik ilerlemeler sonucunda salt NFT oluşturma işlemine, kişi serbest biçimlendirmenin sonucu olarak hususiyetini katmaya başlayacak olursa, bu halde eser olarak nitelendirilebilecek bir varlıktan da söz edilebilir. Burada artık, salt NFT oluşturma işlemini gerçekleştiren kişi, eser sahibi olarak nitelendirilebilir ve eser sahibinin sahip olduğu mali hakların kullanımı onun açısından da gündeme gelebilir. Bu halde, eser sahibi sıfatıyla, dava açılması gündeme geldiğinde, dava fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinde açılabilir.

2. NFT'leştirilmiş Eserden Kaynaklanan Mali Haklara İlişkin Uyuşmazlıklarda Görevli Mahkeme

NFT'leştirilmiş bir eser söz konusu olduğunda yani NFT'nin bir eseri işaret etmesi durumunda konunun farklı açıdan ele alınması gerekmektedir. Bu halde, NFT oluşturma işlemi her ne kadar (şu an için) eser olarak nitelendirilemeyecek olsa da onun işaret ettiği bir eserin varlığı söz konusu olduğundan, bu durum, FSEK kapsamında belli hukuki sonuçların doğmasını da beraberinde getirmektedir. Burada, NFT'de yer alan esere ilişkin fikri haklar ile NFT üzerindeki hak sahipliğinin ayrışması/ayrılması gündeme gelmektedir[128]. Bu anlamda, eser üzerindeki fikri hak sahibi ile NFT üzerindeki mülkiyet hakkının sahibi aynı kişi veya farklı kişi olabilmesi ihtimal dahilindedir. Bu bağlamda bilhassa, NFT oluşturma işlemini gerçekleştiren kişinin yaptığı herhangi bir işlem, FSEK'te eserle ilgili koruma altına alınan mali hakların kapsamına girerse, bir eserin NFT işlemine konu yapılmasından kaynaklanan mali haklarla ilgili

---

127 **SARI,** s.59; **KARASİOĞLU GÜRBÜZ,** s.619; **ARSLAN,** s.52; **ŞENER,** s.87, 88. Benzer yönde bkz. **ERSOY PINAR,** s.86; **ÖZDEMİR,** s.72, 73.

128 **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 299.

uyuşmazlıkların gündeme gelmesi ve fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin görevli olması mümkün olur[129].

NFT'nin işaret ettiği eser, NFT oluşturma işlemini gerçekleştiren kişi tarafından meydana getirilmişse, bu durumda doktrindeki hangi görüşün kabul edileceğine bağlı olarak görevli mahkemenin belirlenmesi gerekir. Bu konuda doktrindeki[130] NFT oluşturma işlemi ile NFT'nin işaret ettiği içerik aynı kişi tarafından oluşturulmuş ve hususiyetini yansıtmışsa, NFT eserdir ve bu halde, eser sahibinin mali hakları gündeme gelebilir. NFT'leştirilme işlemi bizatihi eser olarak kabul edileceği için de eser olmanın bir gereği olarak eser sahibinin sahip olduğu mali haklardan kaynaklanan korumadan yararlanması mümkün olacak ve fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi görevli mahkeme olarak kabul edilebilecektir. Bu halde doktrindeki diğer görüş kabul edilecek olursa, NFT oluşturma işlemi ile NFT'nin işaret ettiği eser aynı kişi tarafından oluşturulmuş olsa bile, bu durum NFT'nin eser olarak nitelendirilmesi sonucunu doğurmayacaktır. Bu durum, her ne kadar NFT'nin eser olarak nitelendirilmesi sonucunu doğmayacaksa da NFT'nin ihtiva ettiği eser bağlamından kişi, eser sahibi olarak nitelendirilebilecektir. Dolayısıyla bu halde, kişi NFT oluşturma işlemi sebebiyle değil, onun ihtiva ettiği eser sebebiyle eser sahibi sıfatını haiz olacağından, eser sahibi olmasının sonucu olarak eserden kaynaklanan mali haklara sahip olacaktır[131]. Bu halde, bizatihi eser sahibi sıfatıyla FSEK'in kendisine sunduğu mali haklarla alakalı korumadan yararlanabilmesinin gereği olarak, mali haklarla alakalı ortaya çıkan

---

129 "Burada blokzincir teknolojisinin önemli özelliklerinden biri kabul edilen gizlilik ve şeffaflık beraberinde belirli zorlukları da getirebilecektir. Bilhassa, telif hakkı ihlalini yapan cüzdanın, şeffaflık ilkesi gereğince tespiti mümkün olmakla birlikte, bu cüzdanın kime ait olduğunun gizlilik ilkesi gereğince tespiti güç olabilecektir. Böyle bir durum ise, eser sahibinin uyuşmazlığı kime yönelteceği sorusunu beraberinde getirmektedir. Aynı şekilde, blokzincir teknolojisi farklı ülkelerdeki iki insanı telif hakkı ihlali sebebiyle karşı karşıya getirebilecek niteliktedir. Böyle bir durum ise, milletlerarası özel hukuku sorunlarının doğmasına yol açacaktır." **FİLORİNALI,** s.77,78.

130 **KARASİOĞLU GÜRBÜZ,** s.619, 620; **AKÇAAL,** s.382, 383; **SARI,** s.58, 59; **FİLORİNALI,** s.60. Hatta, NFT'nin işaret ettiği eserin FSEK bağlamında koruma elde etmesinin, NFT'nin kendisinin de bu açıdan FSEK'in korumasına tabi olması sonucunu getireceği de belirtilmektedir. **ERSOY PINAR,** s.87.

131 **KÜÇÜKALİ,** s.579.

herhangi bir uyuşmazlıkta fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi görevli mahkeme olur.

NFT'nin işaret ettiği eseri oluşturan kişi ile NFT sahibi aynı kişi değilse, farklı değerlendirme yapılmalıdır. Burada eser sahibi, FSEK'ten kaynaklanan mali haklarını bu kişiye karşı ileri sürebilir. Böyle bir durumda görevli mahkeme fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olur. Burada eser sahibinin sahip olduğu mali haklardan hangisine dayalı olarak talepte bulunabileceğiyle ilgili değerlendirme yapılırken mali hakların her biri açısından ayrı ayrı değerlendirme yapılması uygundur.

FSEK m. 21'e göre bir eserden, onu işlemek suretiyle faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Dolayısıyla eser sahibinin izni alınmadan bir eseri değiştirmek, dönüştürmek suretiyle ondan yararlanılması işleme hakkının ihlali sonucunu doğurur. Bu itibarla NFT'nin temelindeki eserin NFT'leştirilmesini sağlayan madencilik işleminin eserin işlenmesi ile sonuçlanıp sonuçlanmadığı değerlendirilmelidir. İşleme hakkının kullanılması sonucunda meydana getirilen eserler, işlenme eserdir. FSEK m. 1/B-c'ye göre işlenme eser, başka bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat ürünleridir. Bu anlamda bir işlenmeden söz edebilmek için asıl eserin varlığı ve bu esere işleme fiilini gerçekleştiren kişinin kendi hususiyetini katacak şekilde gerçekleştirilen bir katkı aranmaktadır[132]. NFT'nin temelindeki eserden bağımsız olarak fikir ve sanat eseri olarak değerlendirilemeyeceği yukarıda belirtilmişti. İşte NFT temelindeki eserle bağlantılı olarak işlenme eser olarak değerlendirilebilirse, bu durumda da NFT'nin kendisinin eser vasfı kazanması mümkündür. Bununla beraber, NFT oluşturulması için asıl eserin konu olduğu madencilik işleminin gerçekleştirilmesi yukarıda belirtildiği üzere tamamen madencilik işlemi gerçekleştiren kişinin bir takım teknik işlemler

---

132 **GÜNEŞ,** İlhami, Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara 2015, s.126; **SULUK/KARASU/NAL,** s.99. İşlenme sonucunda yeni bir eser yaratılması gerekmemekte, esinlenmeyi aşar düzeyde eserin değiştirilip dönüştürülerek ondan yararlanılması yeterli sayılmaktadır. **KARAASLAN,** Pelin, "NFT'leştirilmiş Fotoğraflar Dahil İnternet Ortamındaki Fotoğraf Eserlerinin Kullanılması", ERÜHFD C. 18, S. 2, 2023, s. 492.

yapmasından ibarettir[133]. Bu halde, madencilik işleminde kişinin NFT'nin temelindeki içeriğe hususiyet kattığından da bahsedilemez. Dolayısıyla bir eserin NFT'leştirilmesi yalnızca eserin formatındaki bir değişim olup artistik bir faaliyet yokluğu (hususiyet yokluğu) sebebiyle işleme hakkı kapsamında değerlendirilmemektedir[134]. O halde NFT'nin işlenme eser sıfatıyla da eser vasfını kazanabilmesi mümkün görünmemektedir. Bu halde, eserin NFT'leştirilmesi FSEK m. 21 çerçevesinde işleme olarak kabul edilmeyeceğinden, işleme hakkının ihlali de gündeme gelmez. Dolayısıyla işleme hakkının ihlali sebebiyle ortaya çıkan herhangi bir uyuşmazlıktan da bahsedilemeyeceğinden, görevli mahkeme genel hükümlere göre belirlenir.

Eser sahibinin bir diğer mali hakkı olan çoğaltma hakkıysa FSEK m. 22'de düzenlenmiştir. Bir eserin aslını veya kopyalarını, herhangi bir şekil veya yöntemle, tamamen veya kısmen, doğrudan veya dolaylı, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Çoğaltma en genel tanımıyla eserin, duyu organları tarafından algılanabilecek şekilde sabit bir cisme tespit edilmek suretiyle kopyalarının oluşturulması anlamına gelmektedir[135]. Çoğaltma hakkı FSEK'te oldukça geniş bir şekilde düzenlenmiş olup fiziksel bir cismin yanı sıra eserin dijital

---

133 Ayrıca bkz. **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 78; **ŞENER,** s.122. "Bu anlamda, bir eserin kısaltılması, bir kısmının alınması, boyutunun değiştirilmesi, dijital eserin boyutunun sıkıştırılması, formatında değişiklik yapılması gibi teknik işlemler, herhangi bir hususiyet barındırmadığından, işleme kapsamında kalmamaktadır." **AÇIKGÖZ,** Ahunur, İnternetten İndirilen Dijital Eserlerde Yayma Hakkının Tükenmesi İlkesi, İstanbul 2021, s.44; **SARI,** s.96, 97; **ŞENER,** s.122. "İster zincir içi NFT ister zincir-dışı NFT söz konusu olsun, eser üzerinde hususiyet katacak şekilde bir katkı yapılmamışsa, işleme kapsamına girmez." **ŞENER,** s.123.

134 **KARAASLAN,** s.4923; **SARI,** s.91; **FİLORİNALI,** s.63. "Bununla birlikte, azınlıkta kalan bir görüş, ekonomik amaçlarla eser sahibinin izni alınmadan eserin NFT'leştirilmesinin işleme eser kapsamında kalabileceğini belirtmektedir." **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 300, 301. "Ayrıca, NFT konusunda değerlendirme yapılırken, somut olay bağlamında bir değerlendirmenin de yapılması gerektiği, NFT'leştirilen eserin farklı şekilde yorumlanması gündeme gelmişse, işleme olarak değerlendirilebileceği belirtilmektedir." **SARI,** s. 97.

135 Çoğaltma, eserlerin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yarayan, bilinen ya da ileride geliştirilecek olan her türlü araca tespit edilmesidir (FSEK m. 22/2). Bu hakka ilişkin detaylı olarak bkz. **GÜNEŞ,** s. 116; **KILIÇOĞLU,** Ahmet, *Sınai Haklarla Karşılaştırılmalı Fikri Haklar*, Ankara 2020, s.262.

ortamlarda çoğaltılması da çoğaltma hakkının kapsamında kalmaktadır[136]. Dolayısıyla, NFT'ler bakımından çoğaltma hakkı değerlendirilirken her şeyden önce yine madencilik işleminin ele alınması gerekmektedir. İfade edildiği gibi madencilik işleminin gerçekleştirilmesi, NFT'nin temelindeki eser ile NFT'deki kodun eşleştirilmesi anlamına gelmekte, bunun için de eserin kopyasının platformların ara yüzlerine yüklenmesi zorunlu olmaktadır. İşte hem zincir-içi hem zincir-dışı NFT'ler de bu yükleme işlemi açıkça eserin çoğaltılmasını gerektirmektedir.

Doktrinde, eserin blokzincir üzerine kaydedildiği ve ayrıca NFT'nin üst verisinde dosya şeklinde yer aldığı zincir-içi NFT'ler bakımından çoğaltma eyleminin gerçekleştirildiği ve eser sahibinin izni alınmadan zincir-içi NFT üretiminin çoğaltma hakkının ihlalini oluşturduğu konusunda görüş birliği bulunmaktadır[137]. Bu halde zincir-içi NFT'ler bakımından çoğaltma hakkının ihlalinin gündeme gelmesi sebebiyle, ortaya çıkan uyuşmazlıkta uyuşmazlık FSEK'ten kaynaklandığından fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi görevli mahkeme olur.

Zincir-dışı NFT'lerde ise, doktrinde farklı görüşlere rastlanmaktadır. Belirtildiği gibi zincir-dışı NFT'lerde eserin kopyasının bir dosyası NFT'nin üst verisinde yer almamakta eser ve NFT arasındaki bağlantı, link vermek suretiyle gösterilmektedir. Burada her şeyden önce eğer eser linkin yönlendirdiği sayfaya NFT oluşturucusu tarafından eser sahibinin izni olmadan yüklenmişse burada bir çoğaltma hakkı ihlali olacağı açıktır[138]. Ancak eserin yönlendirdiği linkte yer alan eser NFT oluşturucusu tarafından bu sayfaya yüklenmemişse yani NFT oluşturucusu yalnızca bu sayfaya link vermişse, bu durumda çoğaltma hakkının mı yoksa, aşağıda görüleceği üzere link ile bağlantılı olarak umuma iletim hakkının mı ihlal edildiği tartışılmalıdır[139]. Doktrinde görüş ayrılığına rastlanan mesele ise,

---

136 **AÇIKGÖZ,** s. 45 vd; **KARAASLAN,** s.493. Bu açıdan, fiziki formatta bir eserinin tarayıcı vs. aracılığıyla dijital hale getirilmesi yahut eserin sunulan ortamdan bir başka kişi tarafından indirilmesi (download) ve bunun tersi olan yükleme (upload) işlemleri, FSEK m. 22 uyarınca çoğaltmaya örnek oluşturmaktadır. **KARAASLAN,** s. 493.

137 **ALTINOK,** s.264; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 80; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1123; **GUADAMUZ,** s.1378; **ARIKAN,** s.328; **KARAASLAN,** s.494; **ŞENER,** s.126.

138 **KARAASLAN,** s. 494.

139 **KARAASLAN,** s. 494.

eserin NFT'de gözükmediği zincir-dışı NFT'lerde madencilik işleminin çoğaltma hakkını ihlal edip etmediğidir. Bir görüşe göre her ne kadar eser NFT'de yer almasa da bu işlem eserden ekonomik olarak yararlanmayı içerdiği için çoğaltma hakkının ihlali niteliğindedir[140]. Bir diğer görüşe göre ise eserin NFT'de yer almadığı bir durumda yalnızca madencilik işlemi esnasında gerçekleştirilen çoğaltma, çoğaltma hakkının ihlali niteliğinde olmayacaktır[141]. Dolayısıyla bu halde, doktrindeki görüşlerden hangisinin benimseneceğine bağlı olarak FSEK'ten kaynaklanan bir uyuşmazlığa ilişkin olabilecektir. Bu açıdan, birinci görüş benimsenecek olursa, uyuşmazlık çoğaltma hakkının ihlali olarak kabul edileceğinden FSEK'ten kaynaklanan bir uyuşmazlık olması sebebiyle fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi görevli olur; ikinci görüşün benimsenmesi halindeyse, çoğaltma hakkı ihlal edilmemiş olacağından görevli mahkeme göreve ilişkin genel hükümlere göre belirlenir. Ancak ikinci görüşün kabul edilmesi halinde, bu sefer de her ne kadar bu durum, çoğaltma olarak nitelendirilmese de umuma iletim kapsamında kalabileceğinden bunun da ayrıca tartışılması sonucunda, görevli mahkemenin fikri ve sınai haklar mahkemesi olabileceği sonucuna varılabilir.

Eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını "yayma hakkı", eser sahibinin FSEK m. 23'te düzenlenen diğer bir mali hakkını oluşturmaktadır. Yayma hakkı, bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını, kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarma veya diğer yollarla dağıtma yetkisini vermektedir[142]. Bu açıdan dijital ortamdaki paylaşımların "yayma" hakkının ihlali sonucunu değil, aşağıda ele alacağımız üzere "umuma iletim" hakkının ihlaline sebebiyet vereceği ifade edilmektedir[143]. Bununla birlikte, NFT'li dijital eserlerinin internet ortamındaki diğer eserlerden farklı bir şekilde ele alınıp alınamayacağının tartışılması gerektiği de doktrinde belirtilmiştir. Buna göre, NFT'nin ekonomik değerinin, tartışmasız bir şekilde oldukça büyük olduğu; dolayısıyla bu yatırımından doğan

---

140 **KARAASLAN,** s.494; **ALTINOK,** s.264; **ARIKAN,** s.330; **SARI,** s.77.

141 **GUADAMUZ,** s.1379.

142 **TEKİNALP,** s. 172; **KARAASLAN,** s.494; **ARIKAN,** s.328; **ŞENER,** s.128.

143 **ARIKAN,** s.328, 329. Benzer yönde bkz. **KÜÇÜKALİ,** s.575, 576; **ŞENER,** s.132, 133. "Hatta bu sonucu NFT'nin zincir-içi veya zincir-dışı olmasının da değiştirmeyeceği belirtilmektedir." **ŞENER,** s.133.

ekonomik menfaatlerin, eser sahibine karşı da belirli ölçüde korunması gerektiği; bu bakımdan NFT'li eserin eser sahibinin izniyle gerçekleşen ilk satışında kararlaştırılmamış dahi olsa, sonraki satışları mümkün olması gerektiği (sonraki satışlar üzerindeki hak tükenmiş olmalıdır) ifade edilmiştir[144]. Bu da ancak NFT'li eserin internette yayılmasının *"yayma hakkı"* kapsamında değerlendirilmesi ile mümkün olabilecektir. Eğer bu görüş kabul edilecek olursa, NFT'leştirilmiş eser bağlamında yayma hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklarda görevli mahkeme fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olur. Aksi yönde bir değerlendirme yapılacak olursa, bu halde NFT'leştirilmiş eser bağlamında *"umuma iletim"* hakkının ihlaline sebebiyet verip verilmediğinin ayrıca değerlendirilmesi suretiyle görevli mahkeme tespit edilmelidir.

NFT'nin internet ağı üzerinde hazır bulundurulmasıysa, eser sahibinin bir diğer hakkı olan FSEK m. 25/2'de düzenlenen erişim sağlama yoluyla umuma iletim hakkının değerlendirilmesini gerektirmektedir[145]. Umuma iletim, bir eserin aile ve iş ilişkileri dolayısıyla birbirine bağlı olan ve görev icabı eseri bilen kişiler dışında çok sayıda belirsiz kişiye sunulmasıdır[146]. Bu çerçevede NFT'nin internetten gerçekleştirilen sunumunun umuma iletim hakkı çerçevesinde ele alınması için her şeyden önce bir kişinin kişisel çevresi dışında çok sayıda belirsiz kişiden oluşan *"umumun"* varlığı zorunludur. Bu noktada yine zincir-içi ve zincir-dışı NFT'ler bakımından farklı bir değerlendirmenin yapılması gerekmektedir. Zincir-içi NFT'lerde eser NFT üst verisinde blokzincir üzerinde internette hazır bulundurulduğu için, bu NFT'lerin eser sahibinin umuma iletim hakkını ihlal ettiği konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır[147]. Bu halde görevli mahkeme, fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesidir.

---

144 **KARAASLAN,** s. 497.

145 Bu hakka ve internet ile ilişkisine ilişkin detaylı olarak bkz. **AÇIKGÖZ,** s.107 vd.

146 **TEKİNALP,** s.194.

147 **ARIKAN,** s.328; **FİLORİNALI,** s.73; **KARASİOĞLU GÜRBÜZ,** s. 622; **SARI,** s.93; **ŞENER,** s.136. "Esere gerçek kişilerin dilediği yer ve zamanda erişebilmesi bakımından bilhassa, eserin eşten eşe iletim yöntemiyle erişilebilir hale getirilmesi, esere erişebilecek kişiler bağlamında herhangi bir sınırlamanın olmaması sonucunu doğurduğundan burada artık umum kavramı gerçekleşmiş olmaktadır." **ŞENER,** s.135. "Ayrıca, zincir-içi ve zincir-dışı ayrımı yapmadan umuma iletim hakkının ihlalinin gündeme gelebileceği de belirtilmektedir." **BİLGİLİ/CENGİL,** s. 300.

Zincir-dışı NFT'lerdeyse NFT'nin eserle olan bağlantısı somut olarak link aracılığıyla gösterilmektedir. Bu link olağan bir hyperlink olmakla beraber[148] bu hyperlink'in üçüncü kişiler tarafından görüntülenebilmesi bir takım teknik bilgileri gerektirmektedir. Her şeyden önce kişinin NFT'nin tokenID'si ile sözleşme adresini bilmesini zorunlu kılmaktadır. Her ne kadar bu bilgilere platformlar veya blokzincir üzerinden ulaşılabilse de linkin görüntülenebilmesi için bu bilgilerin bazı teknik işlemlere konu edilmesiyle NFT'nin üst verisine ulaşılması gerekmektedir[149]. İşte bu teknik bilgilere sahip kişi sayısının oldukça az olacağı kabulünden hareketle link verme eyleminin umuma iletim eylemi olmasından bağımsız olarak zincir-dışı NFT'lerde *"umum"* şartının sağlanmasının zor olabileceği belirtilmektedir[150]. Link verme eyleminin umuma yönelik gerçekleştirildiği kabul edildiği takdirdeyse, bu eylemin FSEK m. 25/2 kapsamında iletim eylemi olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir[151]. Bu konu Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD) içtihatları çerçevesinde açıklığa kavuşturulmalıdır[152]. ABAD'a göre link verme eyleminin umuma iletim hakkı kapsamında kalabilmesi için link verme suretiyle eser yeni bir umuma yönlendirilmiş olmalıdır. Buna göre, link verme eylemi eser sahibinin ilk iletim esnasında dikkate almadığı yeni bir umuma yönelik gerçekleştirilmişse, bu durumda eser sahibinin umuma iletim

---

148 **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s. 22; **ŞENER,** s.137.

149 Detaylı olarak bkz. **OBA,** Naomi, "How to find your NFT's metadata", 2022, https://medium.com/coinmonks/how-to-find-your-nfts-metadata-c2d058626fb8 (Erişim Tarihi: 29.03.2024).

150 **GUADAMUZ,** s.1381; **ARIKAN,** s. 330. "NFT'nin üst verisinde eserin bulunduğu yere link verilmesi halinde, öncelikle linke tıklanarak ulaşılan dosyada eserin dijital bir kopyasının olması gerekmektedir. Bu kopya eser sahibinin izni olmaksızın çoğaltılmışsa, çoğaltma hakkının ihlali söz konusu olur." **ARIKAN,** s.330.

151 Zincir-dışı NFT'lerin yeni umum kriteri çerçevesinde eser sahibinin umuma iletim hakkı ile ilişkisinin incelenmesi gerekmektedir. **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** Değerlendirme, s.81; **ALTINOK,** s.265; **ÇAĞLAYAN AKSOY/ÖZKAN ÜNER,** s.1122 **ARIKAN,** s. 330.

152 ABAD'ın yaklaşımı için detaylı olarak bkz. **AÇIKGÖZ,** Ahunur, "Link Verme ve Eser Sahibinin Umuma İletim Hakkının Avrupa Birliği Adalet Divanı Kararları Işığında İncelenmesi," Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 25, S. 4, 2021, s.217 vd.

hakkının ihlali söz konusudur[153]. Yeni bir umumun olup olmadığı ise eserin linkin yönlendirdiği sayfada hak sahibinin rızasıyla yer alıp almadığı, hak sahibinin link verilmesini engelleyen bir iradesinin bulunup bulunmadığı, link veren kişinin kâr elde edip etmeme amacının bulunup bulunmadığı, linkin yönlendirdiği sayfada yer alan bir koruma önleminin aşılıp aşılmadığı gibi birçok kritere bağlı olarak belirlenmektedir[154]. O halde, zincir-dışı NFT'lerde linkin umuma hitap ettiği kabul edilecek olursa bu eylemin umuma iletim hakkı kapsamında kalıp kalmadığı linkin yönlendirdiği sayfada eserin hangi hukuki koşullar altında yer aldığına göre değişkenlik gösterecektir. Dolayısıyla burada yapılacak değerlendirmeler sonucunda yani somut olayın özellikleri çerçevesinde, zincirdışı NFT'nin umuma hitap ettiği kabul edilecek olursa, görevli mahkeme fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olacaktır. Aksi durumda, görevli mahkeme genel hükümlere göre belirlenen mahkeme olur.

O halde NFT'leştirme işlemi ve NFT'nin internet üzerinde hazır bulundurulması işlemi eser sahibinin temel olarak çoğaltma hakkı ve umuma iletim hakkını ihlal edebilecek niteliktedir. Burada değinilmesi gereken son husussa, NFT satışının eser sahibinin mali haklarını ihlal edip etmediğidir. Doktrinde bazı yazarlar bu konuda NFT'nin elde edilmesinin yalnızca NFT'nin üst verisinin elde edilmesi olduğundan hareketle NFT satışının eser sahibinin mali haklarıyla bir ilişkisinin olmadığını kabul etmektedir[155]. Bazı yazarlarsa, NFT satışı ile eser sahiplerinin mali hakları arasında bir ilişki kurmakta özellikle zincir-içi NFT'lerde

---

153 **GUADAMUZ,** s.1381; **FİLORİNALI,** s.74, 75. Judgement of the Court (Fourth Chamber), 13.02.2014, Case C-466/12, Nils Svensson, Sten Sjögren, Madelaine Sahlman, Pia Gadd v Retriever Sverige AB, para. 24, Judgement of the Court (Second Chamber), 08.09.2016, Case C-160/15 GS Media BV v Sanoma Media Netherlands BV, Playboy Enterprises International Inc, Britt Geertruida Dekker, para. 42; Judgement of the Court (Grand Chamber), 09.03.2021, Case C-392/19, VG Bild-Kunst v. Stiftung Preußischer Kulturbesitz, para. 36, EUR-Lex - 62012CA0466 - EN - EUR-Lex (europa.eu), (Erişim Tarihi: 31.03.2024).

154 Bu kriterlerin ABAD kararları çerçevesinde ayrıntısı için bkz. **AÇIKGÖZ,** Link Verme, s. 244 vd.

155 **ALTINOK,** s. 263.

NFT'ye temel teşkil eden eser kopyasının dijital olmasından hareketle[156] bu durumda umuma iletim hakkının ihlalinin gündeme gelebileceğini kabul etmektedirler[157]. Dolayısıyla burada da hangi yaklaşımın benimsendiğine bağlı olarak görevli mahkeme değişiklik gösterecektir.

SONUÇ

NFT'ler, blokzincir teknolojisinin gelişmesiyle, dijital dünya ile sanat arasındaki ilişkiyi güçlendirmiş ve bu teknolojinin bir ürünü olan *jeton* türü olarak NFT'ler sıklıkla fikir ve sanat eserleri ile birlikte anılmaya başlamıştır. Ancak NFT'leri hukuki olarak değerlendirirken, bu jetonların temsil ettikleri varlığın *"kendisi"* olmadıklarını unutmamak gerekmektedir. Dolayısıyla herhangi bir içeriği işaret eden bir NFT'nin oluşturulması, içeriğin NFT'leştirilmesinden ziyade, içeriğin bir NFT tarafından işaret edilmesi olarak kabul edilmektedir. NFT'lerin özellikle fikir ve sanat eserleri ile bağlantılı olarak kullanılmasından hareketle NFT'nin temsil ettiği içeriğin benzersiz bir içerik olmasının NFT'yi eşsiz, gayri misli kılan husus olduğu yanılgısına düşünülmemesi gerekmektedir. Zira, NFT'leri gayri misli ve eşsiz kılan husus, NFT'nin kendisinden ibaret olduğu koddur.

NFT'lerin "NFT eseri", "NFT sanatı" "NFT sanatçısı" olarak anılması, bunların eser niteliği taşıyıp taşımadığı, bu açıdan fikri hak bağlamında FSEK'in kapsamına girip girmeyeceği ve bunun sonucunda, mali haklardan kaynaklanan birtakım uyuşmazlıklara sebebiyet verip vermeyeceği sorusunu gündeme getirmektedir. Bununl ilgili değerlendirme yapılırken genellikle konu NFT oluşturma işlemi ve NFT'nin zincir-içi veya zincir-dışı NFT olmasına göre yapılmaktadır.

NFT oluşturma işlemi açısından bakıldığında, serbest biçimlendirme ve kendi hususiyetini yansıtma unsuru gerçekleşmediğinden, FSEK kapsamında eser ve bu bağlamda FSEK'ten kaynaklanan herhangi bir uyuşmazlık söz konusu olmayacaktır. Bununla birlikte, ileride teknolojik ilerlemeler sonucunda NFT oluşturma işlemine, kişi hususiyetini

---

156 "Zira FSEK m. 23'te düzenlenen yayma hakkının yalnızca eserin fiziksel nüshaları ile sınırlı olduğu dijital nüshaların ise umuma iletim hakkı kapsamında olduğu görüşü Türk hukukunda baskın görüştür." **AÇIKGÖZ,** s.103 vd.

157 **ARIKAN,** s. 328. NFT satışının yayma hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin bir görüş için bkz. **KARAASLAN,** s. 496, 497.

katmaya başlayacak olursa, eser ve eser sahibinden bahsedilebileceğinden, eser sahibi sıfatıyla, dava açılması gündeme geldiğinde görevli mahkeme, fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olacaktır.

NFT'nin bir eseri işaret etmesi durumundaysa, konunun ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira bu halde, NFT'nin işaret ettiği bir eserin varlığı söz konusu olduğundan FSEK kapsamında mali haklara ilişkin belli hukuki sonuçların doğmasını mümkündür. Burada öncelikle, NFT'nin işaret ettiği eserin, NFT oluşturma işlemini gerçekleştiren kişi tarafından mı meydana getirildiğine bağlı olarak bir değerlendirme yapılmalıdır. Eğer aynı kişi tarafından NFT'leştirme işlemi ile esere linkleme işlemi gerçekleştirilmişse, bu halde, doktrindeki hangi görüşün kabul edileceğine bağlı olarak görevli mahkeme belirlenecektir. Bu konuda NFT eserdir görüşü kabul edilecek olursa, eser sahibinin sahip olduğu mali haklardan kaynaklanan korumadan yararlanması mümkün olur. Doktrindeki diğer görüş olan, bu durum NFT'nin eser olarak nitelendirilmesi sonucunu doğurmamakla birlikte, NFT'nin ihtiva ettiği eser bağlamından kişi, eser sahibi olarak nitelendirilebilecek ve kişi NFT oluşturma işlemi sebebiyle değil, onun ihtiva ettiği eser sebebiyle eser sahibi sıfatı sebebiyle FSEK'in kendisine sunduğu mali haklarla alakalı korumadan yararlanabilecek ve görevli mahkeme fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olacaktır.

NFT'nin işaret ettiği eseri oluşturan kişi ile NFT sahibi aynı kişi değilse, farklı bir değerlendirme yapılmalıdır. Bu bağlamda ilk olarak yapılan işlemin işleme hakkı ve işlenme eser olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğine bakmak uygun olur. NFT oluşturulması için asıl eserin konu olduğu madencilik işleminin gerçekleştirilmesi tamamen madencilik işlemi gerçekleştiren kişinin bir takım teknik işlemler yapmasından ibaret olduğu dikkate alındığında, madencilik işlemini gerçekleştiren kişinin NFT'nin temelindeki içeriğe hususiyet kattığından da bahsedilemeyecektir. Dolayısıyla bu halde, bir eserin NFT'leştirilmesi yalnızca eserin formatındaki bir değişim olarak nitelendirileceğinden işleme hakkının ihlali gündeme gelmeyecek ve görevli mahkeme genel hükümlere göre belirlenecektir.

NFT'ler bakımından çoğaltma hakkı değerlendirilirken yine madencilik işleminden hareket edilmektedir. Zira, madencilik işleminin

gerçekleştirilmesiyle, NFT'nin temelindeki eser ile NFT'deki kodun eşleştirilmekte, bunun için de eserin kopyasının platformların ara yüzlerine yüklenmesi gerekmektedir. Bu halde, hem zincir-içi hem zincir-dışı NFT'ler de bu yükleme işlemi açıkça eserin çoğaltılmasını gerektirmektedir. Zincir-içi NFT'ler bakımından çoğaltma eyleminin gerçekleştirildiği ve eser sahibinin izni alınmadan zincir-içi NFT üretiminin çoğaltma hakkının ihlalini oluşturmasının bir gereği olarak, bu halde ortaya çıkan uyuşmazlıkta fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin görevli olacağı kabul edilmelidir. Zincir-dışı NFT'lerde ise, eser sadece link vermek suretiyle gösterildiğinden eser, linkin yönlendirdiği sayfaya NFT oluşturucusu tarafından eser sahibinin izni olmadan yüklenmişse çoğaltma hakkının ihlali gündeme gelecek ve görevli mahkeme fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olacaktır. Ancak eserin yönlendirdiği linkte yer alan eser NFT oluşturucusu tarafından bu sayfaya yüklenmemişse, bu durumda çoğaltma hakkının mı yoksa, umuma iletim hakkının mı ihlal edildiğine bakmak suretiyle bir sonuca varmak gerekmektedir. Bu noktada da ister çoğaltma hakkı ister umuma iletim hakkı ihlal edilmiştir kabul edilsin, her iki durumda da görevli mahkeme fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olacaktır.

NFT'leştirilmiş eserlerin *"yayma hakkı"nın* ihlali sonucunu doğurmayacağı bu halde, *"umuma iletim"* hakkının ihlalinin gündeme geleceği ve buna ilişkin herhangi bir uyuşmazlıkta fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesinin görevli olacağı sonucuna varılmaktadır.

NFT'leştirilmiş eserin umuma iletim hakkını ihlali bakımındansa, *"umumun"* varlığı zorunlu olduğundan, burada yine zincir-içi ve zincir-dışı NFT'ler bakımından ayrı ayrı değerlendirme yapılması gerekmektedir. Zincir-içi NFT'lerde, eser, NFT üst verisinde blokzincir üzerinde internette hazır bulundurulduğundan, eser sahibinin umuma iletim hakkının ihlal edildiği kabul edilmektedir. Zincir-dışı NFT'lerdeyse, NFT'nin eserle olan bağlantısı somut olarak link aracılığıyla gösterilmekle birlikte, üçüncü kişiler tarafından bunun görüntülenebilmesi bir takım teknik bilgileri gerektirdiğinden zincir-dışı NFT'lerde *"umum"* şartının sağlanmasının zor olabileceği kabul edilmektedir. Bu halde somut olayın özellikleri çerçevesinde yapılacak değerlendirme sonucunda görevli mahkeme belirlenmelidir.

KAYNAKÇA

AÇIKGÖZ, Ahunur: İnternetten İndirilen Dijital Eserlerde Yayma Hakkının Tükenmesi İlkesi, İstanbul 2021.

AÇIKGÖZ, Ahunur: "Link Verme ve Eser Sahibinin Umuma İletim Hakkının Avrupa Birliği Adalet Divanı Kararları Işığında İncelenmesi," Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 25, S. 4, 2021, s. 217-270 (Link Verme).

AKÇAAL, Mehmet: "NFT (Değiştirilemeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi", TBBD S. 159, 2022, s. 363-396.

AKKAN, Mine/**KAMACI,** Ekin Cansu: "Medenî Usûl Hukuku Açısından NFT'lerin Delil Olarak Değerlendirilmesi", İnHFD c. 14, S. 2, 2023, s. 456-468.

ALTINOK, Arda: "Gayri Misli Kripto Varlıklara (NFT- Non- Fungible Tokens) İlişkin Telif Hakkı Sorunları", TBBD S. 161, 2022, s. 253-275.

ARAALAN, Cemal: "NFT'lerin Türk Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi" (Legal Blog, 25 Nisan 2022), NFT'lerin Türk Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi – LEGAL BLOG (Erişim Tarihi: 20.03.2024)

ARIKAN, Özgür: "Telif Hakları Hukuku Boyutuyla NFT'ler", Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 8, S.2, 2022, s. 323-336.

ARSLAN, Kerim: Bilişim ve Yazılım Teknolojilerinin Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Açısından Türkiye ve Uluslararası Alandaki Görünümü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2018.

ARSLAN, Ramazan/**YILMAZ,** Ejder/**TAŞPINAR AYVAZ,** Sema/**HANAĞASI,** Emel: Medeni Usul Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2023.

ASLAN, Çetin: Medeni Usul Hukukunda Görev, Ankara 2022.

ASLAN, Ümmühan/**AYANOĞLU,** Yıldız/**ÖZCAN,** Enes: Kripto Varlıkların Muhasebeleştirilmesi ve Raporlanması, Blockchain Teknolojisi ve Kripto Varlıklar Eko Sistemi, Ed. Nalan Akdoğan ve Ümmühan Aslan, Ankara 2022.

ATALI, Murat/**ERMENEK,** İbrahim/**ERDOĞAN,** Ersin: Medeni Usul Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2023.

ATEŞ, Mustafa: "Manevî Hakların Eser Sahibinin Ölümünden Sonra Kullanılması: FSEK Madde 19 Üzerine Bir Tedkik", İHM C. 78, S. 3, 2020, s. 1279-1322.

BECK, Roman: "Beyond Bitcoin: The Rise of Blockchain World", Computer C. 51, S. 2, 2018, s. 54-58.

BİLGİLİ, Fatih/**CENGİL,** Fatih: Blockchain ve Kripto Para Hukuku, 2. Baskı, Bursa 2022.

BUDAK, Ali Cem/**KARAASLAN,** Varol: Medeni Usul Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2023.

CİĞER, Ayşegül: Kripto Varlıklar İle İlgili Uluslararası ve Ulusal Yaklaşımlar,1. Baskı, Ankara 2021

ÇAĞLAYAN AKSOY, Pınar: Akıllı Sözleşmelerin Kuruluşu ve Geçerlilik Şartları, 1. Baskı, İstanbul 2021.

ÇAĞLAYAN AKSOY, Pınar: "Medeni Hukuk Açısından Kripto Varlıklar", *Kripto Varlıklara Düzenleme Arayışı Çalıştayı (8-9 Temmuz 2021),* Ankara 2022, s. 189-202 (Kripto Varlıklar).

ÇAĞLAYAN AKSOY, Pınar/**ÖZKAN ÜNER,** Zehra: "NFTs and Copyright: Challenges and Opportunities," Journal of Intellectual Property Law & Practice C. 16, S. 10, 2021, s.1115-1126.

ÇAĞLAYAN AKSOY, Pınar/**ÖZKAN ÜNER,** Zehra: NFT- Fikri Haklar Çerçevesinde Bir Değerlendirme, Kültür Bakanlığı, Ankara 2023 (Değerlendirme).

ÇEKİN, Mesut Serdar: "Kripto Varlıklar Üzerinde Gerçekleştirilen İşlemlerin Borçlar Hukuku ve Eşya Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 1, 2022, s. 187-216.

DOĞANCI, Doğa Ekrem: Blokzincirine Dayalı Akıllı Sözleşmelerin Hukuki Nitelikleri, Kuruluşu, Yorumu, İfası ve Bazı Örnek Hukuki Uygulamalar, İstanbul 2021.

ERSOY PINAR, Deniz Merve: NFT'lerin Metaverse'teki Yeri ve Fikri Mülkiyet," *Yapay Zeka Çağında Hukuk, Yapay Zeka Çalışma Grubu,*

Ara Rapor 2022, İstanbul 2022, s. 79-104, https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/metaverse.pdf (Erişim Tarihi: 13.03.2024).

ERŞİN, Ali: *Metaverse Dünyasında Fikri Hakların Korunması,* Ankara 2023.

FİLORİNALI, Kardelen: Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku Açısından NFT'ler, Ankara 2023.

GUADAMUZ, Andres: "The treachery of images: non-fungible tokens and copyright", Journal of Intellectual Property Law & Practice C. 16, S. 12, 2021, s. 1367-1385.

GÜÇLÜTÜRK, Osman Gazi: Hukukçular için Blokzincir Teknolojisinin Teknik İşleyişi: Bitcoin Örneği, İstanbul 2021.

GÜÇLÜTÜRK, Osman Gazi: "Türk Hukukunda Kripto Varlıkların Para ve Elektronik Para Niteliğinin İncelenmesi", Regesta C. 4, S. 3, 2019 383-408 (Kripto Varlıklar).

GÜÇLÜTÜRK, Osman Gazi: "NFT'lerin Oluşturulması ve Transferinin Eser Sahibinin Mali Haklarıyla İlişkisi" (Namaser, 25 Mart 2022) NFT'lerin Oluşturulması ve Transferinin Eser Sahibinin Mali Haklarıyla İlişkisi - Koç Üniversitesi (ku.edu.tr) (Erişim Tarihi: 06.02.2024).

GÜÇLÜTÜRK, Osman Gazi/**YÜKSEL,** Sinan H.: Kripto Varlıkların İlk Arzı (ICO) ve Türk Hukukunda İlgili Düzenlemelerin Tespiti, Gelişen Teknolojiler ve Hukuk I: Blokzincir, Ed. E. Eylem Aksoy Retornaz ve Osman Gazi Güçlütürk, İstanbul 2020, s. 181-253.

GÜNEŞ, İlhami: Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara 2015.

KARAASLAN, Pelin: "NFT'leştirilmiş Fotoğraflar Dahil İnternet Ortamındaki Fotoğraf Eserlerinin Kullanılması", ERÜHFD C. 18, S. 2, 2023, s. 465-510.

KARAKAYA, Ali: Blok Zincir Teknolojisi Hakkında Genel Bilgiler ve Çeşitli Uygulama Alanları, Blokzinciri, Kripto Paralar ve Akıllı Sözleşmelerde Güncel Gelişmeler, Ed. Serhat Eskiyörük/Ömer Tuğsal Doruk, Ankara 2021.

KARASİOĞLU GÜRBÜZ, A. Gökçen: "Eser Sahibinin Dijital Mührü: NFT Sanat Eserleri", Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı, Ed. Şerafettin Ekici, Ekrem Solak ve Muhammet Emre Avşar, Ankara 2021, s. 613-627.

KAYNAK BALTA, Büşra: "Blockchain Teknolojisi İle Geliştirilen Kripto Paralar Ve Telif Hakları," FMR C. 23, S. 1, Ocak 2021, s.143-160.

KILIÇOĞLU, Ahmet: *Sınai Haklarla Karşılaştırılmalı Fikri Haklar*, Ankara 2020.

KURU, Baki/**AYDIN,** Burak: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 8. Baskı, Ankara 2023.

KÜÇÜKALİ, Canan: Telif Koruması Anlamında (Takas Edilemez Jeton) NFT'ler, Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı, Ed. Şerafettin Ekici, Ekrem Solak ve Muhammet Emre Avşar, Ankara 2021, s. 597-619.

MIK, Eliza: "Smart Contracts: Terminology, Technical Limitations and Real World Complexity", Law, Innovation and Technology, S. 2, August 2017, s. 269-300.

OBA, Naomi: "How to find your NFT's metadata", 2022, https://medium.com/coinmonks/how-to-find-your-nfts-metadata-c2d058626fb8 (Erişim Tarihi: 29.03.2024).

OĞUZMAN, M. Kemal/**SELİÇİ,** Özer/**OKTAY ÖZDEMİR,** Saibe: Eşya Hukuku, İstanbul 2012.

ÖZ, Nur Şura: Blokzinciri Teknolojisinin, Akıllı Sözleşmeler ve Kripto Paraların Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından Değerlendirilmesi, 1. Baskı, Ankara 2023.

ÖZDEMİR, Semih Sırrı: "Sanat Eserinin Menkul Kıymetleştirilmesinde Bir Araç Olarak Gayri Misli Sanal Jetonlar (NFT) ve Sahiplerine Sağladığı Fikri Hakların Değerlendirilmesi", BATİDER C. 37, S. 3, 2021, s. 45-91.

ÖZEKES, Muhammet: "Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi Özelinde Görev Sorunlarına İlişkin Değerlendirmeler", Fikri

Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2021, C. 11, Ed. Tekin Memiş, Ankara 2022, s. 131-173.

ÖZKAN ÜNER, Zehra: Non-Fungible Tokens (NFT)'lerin Telif Haklarına Yansıması, Fikri Mülkiyet Hukukçuları Toplantısı Yargıtay ve Avrupa Birliği Adalet Divanları Kararları Hakkında Karşılaştırmalı Perspektifler, Ankara 2023, s. 223-256.

ÖZKAN, Aytül/**ÖZKAN,** Ahmet Fatih: "Fikir ve Sanat Eserleri Bağlamında Tecavüzün Ref'i Davası ve Üç Kat Bedel Sorunu", Hacettepe HFD C. 6, S. 1, 2016, s. 103-134.

PEKCANITEZ, Hakan/**ATALAY,** Oğuz/**ÖZEKES,** Muhammet: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 11. Baskı, İstanbul 2023.

PETERS, Gareth W./**PANAYI,** Efstathios/**CHAPELLE,** Ariane: "Trends in Crypto-Currencies and Blockchain Technologies: A Monetary Theory and Regulation Perspective", SSRN Electronic Journal, August 2015, s. 1-25.

REYNA, Ana/**MARTİN,** Cristian/**CHEN,** Jaime/**SOLER,** Enrique/**DíAZ,** Manuel: "On blockchain and its integration with IoT Challenges and opportunities," Future Generation Computer Sysems, C. 3, S. 88, 2018, s. 173-190.

SARI, Onur: NFT'ler Açısından Mali Hakların Devri Sözleşmesi, 2. Baskı, Ankara 2024.

SEZGİN, Gökmen: Takibin ve Haczin Konusu Bakımından Kripto Paralar, Ankara 2023.

SİRMEN, Lale: Eşya Hukuku, Ankara 2013.

SULUK, Cahit/**KARASU,** Rauf/**NAL,** Temel: Fikri Mülkiyet Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2023.

ŞAHAN, Havva Gül: Kuruluşu, İşlevleri ve İşleyişi Bakımından Medeni Yargılama Hukukunda Özel Görevli Mahkemeler (Uzmanlık Mahkemeleri), Ankara 2012.

ŞENER, Melda: Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yönünden NFT'lerin Konumu ve NFT Satışı, İstanbul 2024.

ŞENKARDEŞLER, Çağla Gül: "Blokzincir Teknolojisi ve NFT'ler: Müzik Endüstrisi Üzerine Bir İnceleme", Journal of Management and Logistics, C. 8, S. 3, 2021, s. 154-163.

TANRIVER, Süha: Medeni Usul Hukuku, C. I, 5. Baskı, Ankara 2023.

TANRIVERDİ, Mustafa/**UYSAL,** Mevlüt/**ÜSTÜNDAĞ,** M. Tahsin: "Blokzinciri Teknolojisi Nedir? Ne Değildir? Alanyazın İncelemesi", Bilişim Teknolojileri Dergisi C. 12, S. 3, 2019, s. 203-217.

TEKELİOĞLU, Numan: "Eşya Kavramını Yeniden Düşünmek: NFT'lerin Eşya Niteliği ve Eşya Hukuku Bakımından Geleceği Üzerine Bir İnceleme", SÜHFD C. 30, S. 3, 2022, s. 1301-1329.

TEKİNALP, Ünal: Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2012.

TEVETOĞLU, Mete: Hukuki Yönleriyle Kripto Varlıklar ve Kripto Varlıkların İlk Arzı, İstanbul 2021.